PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale 1 gruppo

Cena 500 lir - Leto XXXIX. št. 234 (11.650)

Trst, četrtek, 6. oktobra 19

TRST
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.126
66001 KOPER
8554 AA
60100200

Predsednik republike v Vidmu in na področju, ki ga je prizadel potres

Sandro Pertini v Furlaniji: «Med vami se počutim kot doma»

TPPZ P. Tomažič na slavnosti s Pertinijem

Državni poglavar bo danes sklenil svoj obisk v naši deželi. V jutranjih urah bo dospel v Majano, kjer se bo po sprejemu na tamkajšnjem županstvu srečal z delavci obrata Snaidero. Nato bo predsednik obiskal Pordenon, kjer bo gost na občini in trgovinski zbornici.

Ob 16. uri bo na Piancavallu Pertini odkril spomenik padlim partizanom ob 40-letnici padca fašizma. Na slavnosti bosta spregovorila predsednik pordenonske pokrajine in predsednik VZPI - ANPI, v kulturnem sporedu pa bosta nastopila TPPZ «Pinko Tomažič» in folklorna skupina iz Aviana. Po srečanju z delavci Zanussija bo Pertini ob 17.30 z letalom iz Aviana odpotoval v Rim.

(Od našega poročevalca)

PORDENON — Furlanija je včeraj, podobno kot v torek Tržič in Gorica, z velikim navdušenjem sprejela predsednika republike Sandra Pertinija, ki se mudi na štiridnevnem uradnem obisku v naši deželi. «Tukaj med vami se počutim kot doma,» je predsednik večkrat ponovil ljudem, ki so ga ob vsakem koraku burno pozdravljali ter mu stiskali roko, «saj je ta zemlja po žilavosti in podjetnosti prebivalstva tako podobna moji Liguriji.» In ta misel, ki jo je predsednik brez vsake retorike tudi javno izrekel na huminskem županstvu, že sama na sebi dokazuje kako Pertini resnično spoštuje Furlane, «ki jim je zgodovinska usoda naprtila veliko tragičnih in zgodovinskih doživetij, nikoli pa jim ni odvzela tistega zaupanja v bodočnost in zlasti v lastne moči, po katerem so zasloveli in še danes slovijo tudi daleč izven domovine». Bogat in vsestransko razvit Videm in revna ter obenem zelo ponosna Karnija sta odprla srce svojemu predsedniku, ki je tudi tukaj, kot dan prej v tržiški ladjedelnici, takoj začutil utrip in tudi težave, ki vsakodnevno spremljajo te ljudi.

Ta Pertinijeva vrlina, ki ni samo dar narave, a je tudi skupni imenovalec njegovih življenjskih izkušenj, je

prišla zelo do izraza med včerajšnjim obiskom v krajih severne Furlanije, ki jih je leta 1976 porušil katastrofalni potres. A tudi v samem Vidmu, kjer ga je na velikem dvorišču pred gradom pričakala praznično razpoložena hrupna množica otrok in kjer je Sandro, kot so mu poimensko vzklikali malčki, kršil strog protokol («ki mi včasih ne pusti niti dihati») in se dolgo zadržal med njimi.

Naporen delovni dan državnega poglavarja se je tudi včeraj začel navsezgodaj na videmskem gradu, kjer mu je župan Candolini poklonil simbolični pečat ob tisočletnici ustanovitve mesta. V svojem pozdravnem govoru je župan posvetil dosti pozornosti narodni in jezikovni raznolikosti Furlanije - Julijske krajine ter z nekaterimi pomembnimi zgodovinskimi primeri tudi jasno dokazal, da bo le miroljubno in enakopravno sožitje vseh tukajšnjih etničnih komponent zajamčilo družbeni napredek celotne skupnosti. Videmski župan se je dotaknil tudi odnosov s sosednjimi državami, «s katerimi moramo še dalje sodelovati v potrditev prijateljstva ob skupnem spoznanju, da mora meja združevati in ne ločevati ljudi.»

Pertini je nato v spremstvu obrambnega ministra Spadolinija in predsednika deželne vlade Comellija obiskal vojaški poligon na Cormorju, kjer se je srečal s pripadniki oboroženih sil, ki so sodelovali pri reševalnih akcijah na potresnem področju. V popoldanskih urah pa je predsednik obiskal kraje, ki jih je najbolj prizadel potres. Najprej se je ustavil v Huminu, nato pa je svojo pot nadaljeval v Pušjo vas, Trasaghis, Osoppo in Spilimbergo, kjer je dospel ob mraku.

V teh krajih se je pozanimal za življenjske pogoje in za usodo ljudi, ki še živijo v barakah in ki zaradi sta-

SANDOR TENCE

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Vlada načrto o žele

RIM — IRI ni še obvestila vlade o svojih načrtih za sanacijo črne metalurgije, da je bilo včerajšnje srečanje predstavnikov sindikalne zveze CGIL - CISL - UIL in zveze delavcev kovinarske stroke z ministroma Darido in Altissimom neuspešno. Za sindikate je bilo sploh nesmiselno, saj je nesprejemljivo, da ni minister za državne soudeležbe Darida sploh seznanjen z ukrepi, ki so v njegovi pristojnosti. Razočaranje sindikalistov je torej upravičeno in ga ne zmanjšujejo izjave ministrov, da je vlada odsvetovala IRI, naj ne sprejme «enostranskih pobud», ne da bi se predhodno posvetovala s sindikati. Prevladuje mnenje, da sedanja vlada nima niti toliko vpliva, da bi javnim podjetjem vsilila resnično soočenje.

Najovedano vsedržavno stavko v črni metalurgiji, ki bo 14. oktobra, so torej potrdili, kot so tudi potrdili vsedržavno stavko zaposlenih v javnih ladjedelnicah. To je včeraj sklenil sindikat kovinarjev, ki je tudi izredno kritično ocenil gospodarske ukrepe vlade. Za vodstvo kovinarjev nima vladni manever globalne vizije položaja, prav pa vlada urOienil položaja, prav tako pa vlada ne razpolaga s primernimi sredstvi, da bi bila kos sedanjemu težkemu položaju.

V pričakovanju skorajšnjega srečanja s sindikati pa se je včeraj minister za delo De Michelis sestal s predsednikom aZnussija Cuttico, ki mu je le potrdil, da bodo osredotočili svoje napore v produktivnih dejavnostih in žrtvovali ostale, kar bo prizadelo od 5 do 7 tisoč delavcev.

Ob začetku proračunske razprave v senatu

Notranja protislovja v vladi

Nasprotne usmeritve PRI in KD ter PSI in PSDI

RIM — Dolga pot finančnega zakona in državnega proračuna se je začela včeraj popoldne v senatu. Tokrat bi morala biti hitrost večja, ker so se dogovorili za izredno bilančno zasedanje, in bi se moral postopek zaključiti do konca leta. Toda ni rečeno, da bo šlo vse gladko na politični ravni: notranji odnosi v petstrankarski koaliciji so, ne da bi mogli še govoriti o krizi, namreč precej razgibani.

Ta protislovja so se prikazala včeraj ob robu senatne razprave. Ostrih kritik je deležen republikanski finančni minister Visentini, zastavonoša ene izmed dveh različnih usmeritev, ki ob podpori zakladnega ministra Gorie (KD) zagovarja močno klestenje po javnih izdatkih in strogo «politiko dohodkov» (z drastično okrnitvijo draginjske doklade). V družbenih krogih ima ta linija največjega zaveznika v Confindustrii.

Na nasprotni strani socialisti in socialdemokrati pritiskajo za milejše reze pri izdatkih in za zaostritev davčne politike, zlasti kar zadeva boj proti utajam. To linijo sta zagovarjala bivša socialistična finančna ministra Formica in Forte. Včeraj jo je podprl proračunski minister Longo (PSDI), ki se je v senatu zavzel za upoštevanje «domnevnih dohodkov» v boju proti utajam. V bistvu naj bi izračunali «dohodkovne pasove» po družbenih slojih, tako da bi na primer uveljavljeni profesionisti ne mogli prijavljati smešnih dohodkov.

Visentini pa noče o tem nič slišati in je celo že «pokopal» odlok ministra Forteja o merilih za domnevne dohodke, vezanih na premoženje (tako, da bi lastnik velikega motornega čolna, na primer, ne mogel prijavljati 4 ali 5 milijonov letnega dohodka). Republikanskega ministra dolžijo tudi, da je onemogočil uvedbo davka na velika premoženja. Rezultat teh nasprotij je odpustek za «črne» gradnje, a ni rečeno, da se protislovja ne bodo spet razvnela.

Ministra Goria in Longo sta medtem včeraj obrazložila senatorjem gospodarske razmere: državni primanjkljaj bi k letu dosegel 130.000 milijard lir, zaradi česar ga je bilo treba zmanjšati za tretjino, predvsem z zmanjšanjem socialnih izdatkov in z nekaterimi davčnimi poviški. Glede javne zadolžitve sta povedala, da je že dosegla 420.000 milijard, zaradi česar plačuje država kar 60 tisoč milijard obresti, več kot znašajo plače vseh državnih uslužbencev.

Goria je zatrjeval, da ni bilo druge izbire, ker bi sicer morali posegati po zgolj monetaristični politiki, toda prevladuje prepričanje, da se vlada poslužuje prav te politike in da tudi klestenja le odlagajo rešitev hudih težav, ki izhajajo iz strukturnih distorzij državnih izdatkov.

R. G.

Nobelova nagrada za mir Walesi

Politično pogojena izbira

Lech Walesa, predsednik razpuščenega poljskega sindikata Solidarnost, je Nobelov nagrajenec za mir za leto 1983. Tako je sklenil odbor, ki mu norveški parlament iz leta v leto poverja nalogo, da izbere nagrajenca za mir.

Nedvomno je, da bo nagrada voditelju Solidarnosti vzbudila val polemik, kot sta jih vzbudili Nobelovi priznanji sovjetskima oporečnikoma Andreju Saharovu in Aleksandru Solženicinu in kot so jih vzbudile tudi nekatere druge odločitve odbora iz prejšnjih let: nagrade Kissingerju, Beginu, Sadatu. Kot že omenjeni sklepi je tudi Nobelovo priznanje Walesi močno politično pogojeno, pa ne samo zato, ker ga bo odobraval Zahod, Vzhod pa ga bo tolmačil kot provokacijo, Če bi Nobelova nagrada za mir imela ob ostalih institucionalnih ciljih, ki jih je v svoji zapuščini napisal izumitelj dinamita, tudi tega, da s provokativnimi odločitvami spodbuja soočanje o miru, razpravo o tem, kaj je mir, kaj nam pomeni, bi bila dobrodošla. Nagrada Walesi pa bo najbrž izzvala samo polemiko brez vsakršnega vsebinskega soočanja o tem, kaj pomeni delo za mir.

Prav zato se mi zdi še najbolj zadeta ocena, ki jo je ob novici o nagradi dal, z njemu prirojeno pikrostjo, Gian Carlo Pajetta. «Radujem se z njim, je dejal Pajetta, ker mu bo odslej morda lažje, ne zdi se mi pa, da je veliko prispeval k utrjevanju miru. Ne bi hotel, da bi nagrado za mir, nadaljujoč po tej poti, podelili celo Panelli».

VOJMIR TAVČAR

Nazadovanje dolarja in pocenitev zlata

RIM — Tečaj ameriškega dolarja se je včeraj znižal na vseh svetovnih tržiščih, kar je le potrditev predsinočnjega nazadovanja na newyorški borzi. V Italiji je bil včeraj dolar kar 20 lir cenejši kot dan prej, da je znašal tečaj 1.574,75 lire. Dolar je nazadoval tudi v Frankfurtu, kjer je bil vreden 2,59 marke, predvčerajšnjim pa je znašal tečaj 2,62 marke.

Po vesteh, ki prihajajo z vseh svetovnih borz, se utrjuje prepričanje, da se dolar počasi vrača k svoji realni vrednosti. Pri kratkoročnem poslovanju še drži, pri dolgoročnih poslih pa dolar ne vzbuja več tistega zanimanja in povpraševanja, ki ga je bil deležen še pred kratkim. Finančni krogi namreč že napovedujejo bolj prožno denarno politiko Reaganove administracije z znižanjem obrestnih mer, ki so do sedaj privabljale tuje kapitale.

Take napovedi so avtomatično zvišale ceno nemski marki in to predvsem v Franciji. V Italiji se je vrednost nemške marke zvišala že v prejšnjih dneh.

Medtem pa tudi zlato beleži nižjo vrednost, saj je cena padla pod 390 dolarjev za unčo, da je bil gram vreden približno 19.730 lir. Vzroki tega nazadovanja so izključno konjunkturni in ne bi smeli trajati dalj časa. Taka cena je namreč nesprejemljiva za polovico zlatokopov.

Zanesljiva zmaga «azzurrov»

Prenovljena italijanska reprezentanca je sinoči v Bariju v prijateljski tekmi zanesljivo in zasluženo premagala Grčijo s 3:0 (3:0).

«Azzurri» so še zlasti zadovoljili v prvem polčasu, ko so predvajali zelo učinkovito, hitro in tudi za oko privlačno igro. Take igre kot v tem prvem polčasu Italijani že dolgo niso predvajali. Če so v tem delu tekme skoraj vsi odlično opravili svojo nalogo, pa velja posebno omeniti veznega igralca Dosseno, ki je bil pobudnik vseh akcij svojih soigralcev. Zadetke za Italijo pa so dosegli Giordano, Cabrini in Rossi.

V drugem polčasu so «azzurri» nekoliko popustili, saj je bilo srečanja ob tako zanesljivem vodstvu praktično konec že po prvem delu igre.

Tanja Kalc prva v Rimu

Slovenska dijakinja Tanja Kalc (S. Kosovel) je na finalnem delu mladinskih iger v Rimu dosegla izreden uspeh: v teku na 80 m ovire je namreč osvojila prvo mesto z zelo dobrim časom 12"78, če upoštevamo, da ga je dosegla z elektronskim merjenjem.

Zmaga Tanje Kalc pa je obenem tudi eden največjih dosežkov našega «šolskega športa» sploh.

SPOMENICA PRED JUTRIŠNJIM SESTANKOM

Konzorcij «Naša zemlja» o odprtih vprašanjih pri gradnji avtoceste

TRST — Tehnična delovna podskupina, ki sledi gradnji prvega odseka (med Sesljanom in Prosekom) avtocestne povezave brez cestnine med avtocesto Benetke - Trst in mejnimi prehodi v tržaški pokrajini, bo na jutrišnji seji pregledala trenutno stanje del in razpravljala o še odprtih vprašanjih. S temi v zvezi je Konzorcij razlaščencev Naša zemlja včeraj sestavil krajšo promemorijo še odprtih vprašanj in jo odposlal ostalim članom te delovne podskupine, v kateri so poleg družbe ANAS še deželna uprava, KGS, tržaška, devinsko - nabrežinska in zgoniška občina, gradbeno podjetje Place Moulin ter pokrajinske stanovske organizacije obdelovalcev zemlje, med katerimi tudi Kmečka zveza. Promemorijo je Konzorcij pripravil, da bi razprava na jutrišnjem sestanku bila konstruktivnejša.

NA 4. STRANI

● Pertini

NADALJEVANJE S 1. STRANI

rosti oziroma zelo težkega gmotnega stanja nimajo še možnosti za izgradnjo novih oziroma za popravilo starih stanovanj. V barakah po uradnih podatkih živi danes še približno 18 tisoč ljudi, največja bojazen pa je, da bi neurejene stanovanjske razmere vplivale, oziroma pospešile val novega izseljevanja s tega področja, ki itak trpi že za kroničnim pomanjkanjem delovnih mest. Spodbudno pa je, in to so javni upravitelji tudi povedali Pertiniju, da so na tem področju začeli v zadnjem času odpirati več novih proizvodnih obratov, ki bodo tako ne samo zadrževali mlade doma, temveč tudi morda prispevali k povratku izseljencev, ki so zapustili Furlanijo še pred potresom.

Kot smo že uvodoma omenili je bil ugledni gost v teh tako prizadetih krajih deležen zelo toplega sprejema. Tudi tukaj je večkrat prekršil protokolarna navodila in se kot stari prijatelj zadržal med ljudmi. V Huminu se je hotel tudi osebno rokovati s skupino zidarjev in se v pogovoru z njimi spomnil na leto 1928, ko se je v Nici, kot politični begunec preživljal z zidarskim delom.

Predsedstvo SFRJ o Pertinijevem obisku v Črni gori

BEOGRAD — Predsedstvo SFRJ je na včerajšnji seji obravnavalo informacijo o nedavnem obisku predsednika republike Italije Sandra Pertinija v Jugoslaviji in ocenilo, da je potrdil prijateljstvo in uveljavitev vsestranskega sodelovanja med državama, kar ima tudi širši mednarodni pomen.

Navzočnost predsednika Pertinija na proslavi ob 40-letnici ustanovitve italijanske partizanske divizije «Garibaldi», ki se je borila v okviru narodnoosvobodilne vojske, je bila priložnost za potrditev protivojne in trajne usmeritve obeh držav v boju za mir in sožitje na območju obeh držav in tudi širše v Evropi, so poudarili. (dd)

Argan na obisku v Jugoslaviji

BEOGRAD — Znani umetnostni zgodovinar in bivši rimski župan Carlo Argan je včeraj zaključil tridnevni obisk v Jugoslaviji, kjer je imel vrsto predavanj ob 500-letnici Raffaellovega rojstva.

Argan, ki je prišel v Jugoslavijo na povabilo Italijanskega kulturnega instituta, je imel sinoči v Zagrebu zadnje predavanje, med svojimi tremi dnevi bivanja v SFRJ pa se je sestal z mnogimi jugoslovanskimi političnimi in kulturnimi delavci.

Kmalu začetek vračanja pologov v SFRJ

BEOGRAD — Čez dva tedna bodo poslovne banke in pošte začele vračati depozit, ki so ga Jugoslovani vplačali ob potovanju v tujino. Prva izplačila bodo opravili 18. oktobra ob obletnici sprejetja uredbe ZIS o depozitu na dinarje, ki jih občani lahko odnesejo iz Jugoslavije. Pravico do dviga deponiranega denarja imajo vsi Jugoslovani, ki so potovali v tujino pred letom dni. Vračali jim bodo po 5000 din, kolikor so vplačevali za prvi prestop meje. Če je kdo potoval pogosteje in v skladu z uredbo plačal za vsak nov odhod v tujino večji znesek (7, 9 tisoč, itd.) bo denar dobil nazaj, ko bo minilo leto dni od potovanja. (dd)

V Gradcu srečanje «Alpe-Jadran» o kooperaciji

GRADEC — v sklopu pobud delovne skupine «Alpe - Jadran» bo danes in jutri v Gradcu srečanje o kooperaciji, na katerem bo sodelovalo približno 80 podjetij iz Bavarske, severne Italije, Jugoslavije in Avstrije. To bodo predvsem kovinarska, elektromehanska in metalurška podjetja, ki nameravajo vzpostaviti dolgotrajne trgovinske odnose s svojimi partnerji iz dežel skupnosti «Alpe - Jadran».

□ RIM — Spet stavka na italijanskih vlakih. V torek, 14. obtobra, bo vsedržavna stavka uslužbencev, ki opravljajo svoje delo v spalnih vagonih. S tem skušajo vsedržavne sindikalne organizacije podpreti zahtevo po obnovi delovne pogodbe, ki je zapadla že februarja letos.

Poleg te celodnevne stavke pa so predvidene še druge razčlenjene stavke.

Dekret o «črnih» gradnjah bo navrgel državni blagajni 9 tisoč milijard lir

RIM — Za vsak kvadratni meter stanovanja, ki so ga zgradili «na črno», bodo morali lastniki plačati od tri do tristo tisoč lir globe. Tako predvideva dekret, ki ga je na zadnji seji odobrila vlada in ki ga mora parlament potrditi v roku 60 dni. Vendar bo dekret začel veljati od objave v Uradnem listu in od takrat dalje se lahko vsi kršilci začno samoiniciativno prijavljati.

Sicer je dekret vse «črne» gradnje porazdelil časovno in «vsebinsko». V poštev namreč pridejo vse gradnje, za katere izjavalci niso dobili dovoljenja od leta 1942 do danes. Vseh «nedovoljenih» hiš je nad tri milijone, če pa upoštevamo še razne preureditve ali dozidave, ki jih je okoli 4 milionje, je vseh prepovedanih gradenj nad sedem milijonov.

V prvo, najstarejšo fazo, sodijo gradnje od leta 1942 do leta 1967, v drugo od tega leta dalje do 1977, v tretjo pa seveda najnovejše. Poleg časovnega obdobja, v katerem je prišlo do «črne» gradnje pa bodo upoštevali tudi višino prekrška: ta lestvica ima osem stopenj, ki vplivajo na skupni izračun.

Tako bodo tisti, ki so «na črno» gradili od leta 1942 do 1967 plačati od 1 do 20 odst. glede na višino sedanjih občinskih gradbenih pristojbin, vsekakor pa ne manj kot sto tisoč lir. Kdor sodi v drugo časovno obdobje bo plačal do 100 odst. sedanjih pristojbin, vsekakor pa ne manj kot 200 tisoč lir. In končno vsi tisti, ki so gradili ne oziraje se na razne predpise od leta 1977 do danes, bodo plačali do 200 odst. sedanjih pristojbin, vendar ne manj kot 450 tisoč lir globe.

Po izračunih naj bi z izvajanjem tega dekreta v državne blagajne prišlo nad devet tisoč milijard lir ali pa še več. Povsem razumljivo je, da so bile na vsebino dekreta takoj številne reakcije. V glavnem so precej polemične ali vsaj izražajo zaskrbljenost nad usmeritvijo vlade, ki je nekako «egalitaristično» rešila vprašanje, ki se je vleklo že dolga leta. Tako so na primer razne sindikalne organizacije, ki zastopajo stanovanjske najemnike, pripomnile, da dekret ne dela posebnih razlik med «črno» gradnjo, ki jo je navdihovala gradbena špekulacija, in pa med tisto gradnjo, ki so jo večkrat terjale razmere in zahteve posameznikov za lastne potrebe.

Vsedržavna federacija CGIL - CISL - UIL pa je izdelala dokument, s katerim odgovarja na celotno gospodarsko politiko vlade, ki se kaže v njenih zadnjih ukrepih. V njem sindikalna zveza najprej ugotavlja, da je ekonomski položaj izredno težak, o čemer pričajo zmanjšanje števila zaposlenih, znižanje proizvodnje in še zvišanje že itak zelo visokega primanjkljaja državne blagajne.

Vladne ukrepe, ki se skušajo zoperstaviti visokemu deficitu, pravi nadalje sindikalni dokument, pa ne sme usmerjati samo težnja po pravični porazdelitvi davkov, temveč tudi načrtnost po hitrih in otipljivih rezultatih, ki bi dali povod za ponovno gospodarsko rast.

Enotna federacija CGIL - CISL - UIL postavlja tudi specifične točke, ki bi jih morala vlada upoštevati pri pozameznih ukrepih. Glede davkov pripominja, da odvisni delavci še vedno nosijo pretežno težo, pri izdatkih pa zavrača tako drastično zmanjšanje sredstev, ki jih je vlada namenila nekaterim pomembnim resorom kot je zdravstvo.

Pogovori Marchais-Berlinguer prvo zbližanje med partijama

RIM — S skupnim komunikejem in tiskovno konferenco se je včeraj končal dvodnevni Marchaisov obisk pri italijanskih komunistih, ki predstavlja prvi resnejši doprinos k zbliževanju med obema partijama, ki sta se razšli ob vprašanju sovjetske invazije v Afganistanu in ob dogodkih na Poljskem. Partiji sta obe vprašanji pustili odprti, saj vsaka vztraja na svojih stališčih, raje sta se posvetili problemom Libanona, oboroževalni tekmi, evroizstrelkom in ženevskim pogajanjem.

Sodeč po Berlinguerjevih in Marchiasovih izjavah imajo tako italijanski kot francoski komunisti skoraj enaka stališča o teh perečih mednarodnih vprašanjih. Enotnost stališč je zanimiva predvsem ob vprašanju jedrske oborožitve v Evropi, saj sta partiji v preteklosti zagovarjali različna stališča. KP Francije je namreč podpirala sovjetske ocene, medtem ko je KPI dosledno zagovarjala neblokovska stališča o nevarnosti tako ameriških kot sovjetskih raket. Marchais se je torej približal stališčem KPI. Oba voditelja sta včeraj tudi navedla, da imata Francija in Velika Britanija pravico do lastnega jedrskega potenciala.

«Primorski dnevi» na Koroškem

CELOVEC — V nedeljo se bodo na avstrijskem Koroškem začeli «Primorski dnevi», ki jih prireja Krščanska kulturna zveza iz Celovca. Prireditev, ki bo trajala do 16. t.m., bo razčlenjena na več manifestacij, nastopili pa bodo pevski zbori, gledališke skupine, književniki in predstavniki Slovenske skupnosti, ki bodo sodelovali na diskusijskem večeru.

V nedeljo bosta v farni dvorani v Kotmari vasi nastopila mešani pevski zbor «Rečan» iz Ljes in moški pevski zbor «Mirko Filej». V torek, 11. t.m., bo razstava primorskega tiska, ob njej pa še literarno branje v Slomškovem domu v Celovcu, medtem ko bo v četrtek diskusija o samostojnem političnem nastopanju, o njegovem pomenu in perspektivah. Na soboto pade predstava PD Štandrež «Namišljeni bolnik», v nedeljo pa bo zaključek z nastopi «Vesele pomladi» in ansambla «Zvezda».

Močna rast deviznih vlog v jugoslovanskih bankah

BEOGRAD — Pričakovanje jugoslovanskih bančnikov, da bo na hranilnih knjižicah občanov konec leta več kot bilijon dinarjev, so tudi uradno potrili. 10. septembra so hranilne vloge Jugoslovanov dosegle skoraj 1.005 milijard dinarjev. V združenju jugoslovanskih bank poudarjajo, da je v domači valuti 276 milijard 422 milijonov din, kar pomeni 27,5 odstotka vseh prihrankov, 728 milijard 530 milijonov din pa je v devizah.

V primerjavi s koncem lanskega leta so se dinarski prihranki povečali za 11,77 odstotka, devizni pa za 50,42 odstotka. Odveč je poudarjati, da je politika realnega tečaja dinarja naredila svoje.

Značilno je, da se povečujejo vezane dinarske in devizne vloge, kar razlagajo z novo politiko obrestnih mer. Res pa je tudi, da prednjači vezava deviz. Od vseh deviz na hranilnih knjižicah jih je 52,1 odstotka vezanih. Torej je samo 47,9 odstotka hranilnih vlog na vpogled. Ko gre za dinarje, je vezanih 26 odstotkov sredstev. To je brez dvoma dokaz, da občani zmanjšujejo porabo in bolj varčujejo denar, celo pri taki inflaciji. Kako se bodo povečale hranilne vloge, je težko reči. Ker politiko realnega tečaja dinarja dosledno izvajajo, to pomeni, da se bodo devizne vloge še naprej povečale. Kar pa zadeva dinarje, je očitno, da se varčevanje stabilizira. (dd)

SEPTEMBRA VELIK SKOK INFLACIJE V JUGOSLAVIJI

BEOGRAD — Drobnoprodajne cene v Jugoslaviji so se septembra po podatkih zveznega zavoda za statistiko v primerjavi z avgustom zvišale za 7,6 odstotka. Pri tem niso upoštevali podražitve olja in sladkorja, ker je do nje prišlo konec septembra in jo bo statistika zajela oktobra. Statistiki pravijo, da je to najvišja septembrska rast cen in da gre razen avgusta leta 1965, prvega meseca po gospodarski reformi in januarja 1981. leta za najvišji mesečni skok cen sploh.

V 9 letošnjih mesecih so bile cene za 35,3 odstotka višje kot decembra leta 1982. Statistični podatki pravijo, da se je v zadnjih dveh mesecih znatno zvišala stopnja inflacije. Medtem ko so bile cene julija v primerjavi z lanskim julijem višje za 31,5 odstotka, so bile avgusta višje že za 35,9 odstotka, septembra pa že kar za 42,8 odstotka v primerjavi z enakim mesecem lani.

Že zdaj je očitno, da se bo od letošnje inflacije vsaj 10 odstotkov preneslo v naslednje leto. Glede na to, da delovna verzija osnutka resolucije o družbenem in gospodarskem razvoju v letu 1984 predvideva rast cen za 20 do 25 odstotkov, je jasno, da za večje popravke cen v prihodnjem letu sploh ni dovolj «prostora», vendar hkrati ne ponuja trajnejših rešitev za njihovo obrzdanje, so menili na včerajšnji seji koordinacijskega odbora gospodarske zbornice Jugoslavije za razvoj in tekoča gospodarska gibanja. (dd)

VEČ ŠTEDNJE V PRIHODNJEM LETU TUDI V VSEH KRAJEVNIH UPRAVAH

Župani in drugi občinski upravitelji, kot tudi upravitelji pokrajin, krajevnih zdravstvenih enot, raznih konzorcijev, bodo morali v bodoče biti bolj previdni v trošenju denarja. Tega bo namreč vedno manj. To je prišlo jasno na dan iz najpomembnejših govorov na štiridnevnem posvetu italijanskih upraviteljev, ki je bil v Viareggiu konec prejšnjega tedna. Na ta posvet je prišlo skoraj štiri tisoč upraviteljev iz vse Italije, ki so pričakovali kaj bo, prav v tistih dneh, sklepala vlada o javnih financah. Je že taka navada, da se ta posvet, ki ga v tem času in v tem kraju prirejajo v trenutku mrtve turistične sezone, kar hotelerjem v Viareggiu seveda prinese precej dodatnega denarja, vrši prav takrat, ko osrednja vlada v Rimu pripravlja finančni zakon za naslednje leto. Pred dvema letoma je predstavnik vlade prav na tem posvetu najavil, da bodo občine kmalu dobile spet pristojnost v davčni politiki, na letošnjem posvetu pa je bila stvar, po dobri italijanski navadi, ponovno odložena.

Občinski možje, ki se bodo spoprijeli s proračuni svojih uprav za leto 1984, se bodo znašli dvakrat v škripcih. Prvič, ker jim bo vlada prihodnje leto nakazala samo 10 odstotkov več kot letos (v Rimu se namreč drže Spadolinijevih navodil, da bi morala biti v letu 1984 le 10-odstotna inflacijska stopnja); drugič, ker ne bodo v letu 1984 razpolagali z dohodki letošnjega izrednega davka na nepremičnine, ki ga bodo morali lastniki teh nepremičnin plačati do 30. novembra letos. Vlada je sicer občinam obljubila vsaj neko nadomestilo, tako je predstavnik vlade povedal zbranim županom v Viareggiu. To je del tako imenovanega «condona» za črne gradnje. Vlada je mnenja, da bo v štirih letnih obrokih dobila iz tega namena velike vsote denarja, čeprav nihče ne ve povedati, koliko je teh črnih gradenj.

Da se mora vlada zateči k takemu postopku pa je dokaz, da veliko občin sploh ne zna ali noče delovati. Pravijo, da je v vsej državi nad dva milijona na črno zgrajenih hiš. Kako je sploh do tega prišlo? Kje so bili občinski možje in občinski funkcionarji?

V Viareggiu so se čuli trezni glasovi, čulo pa se je tudi običajno jokanje. Župan Cosenze je npr. dejal, da bo morala država še vedno pomagati zapostavljenim južnim predelom. Neki govornik se je zjokal, da ne bo mogla njegova občina v Bazilikati nuditi zastonj paštašute občanom in gostom ob prazniku vaškega patrona. V ta namen so vsako leto porabili 70 milijonov lir! Nekdo drug je še potožil, da je sedanji komisar v Neaplju odvzel načelnikom skupin v tamkajšnjem občinskem svetu avtomobil s šoferjem ter dva redarja - motociklista, ki sta načelnika vedno spremljala. Koliko je vse to stalo? Koliko je podobnih primerov?

Seveda so pomembnejše druge stvari. Številne občine, to so povedali tako predstavniki večine kot opozicije, so z denarjem, ki jim je bil na razpolago, napravile veliko, uredile razne servise, od prevoznih do šolskih. Vzdrževanje vseh ter servisov pa stane veliko denarja. Kako naprej s takimi službami in servisi, ki so danes neobhodno potrebni in ki jih občine nudijo prebivalstvu. Občani bodo morali več prispevati.

Prišla pa je na dan še ena osnovna zahteva občinskih upraviteljev. Država mora občinam vrniti pravico odločanja na davčnem področju. Država je to pravico odvzela pred desetimi leti in hotela poenotiti davčni sistem. Docela ji to ni uspelo. Zato občine zahtevajo nazaj davčno pristojnost. Župani so prepričani, da bodo na tak način boljše upravljali svoje občine.

MARKO WALTRITSCH

Gibanje išče enotni jezik na generalni skupščini

Ministrski sestanek neuvrščenih na sedežu svetovne organizacije

NEW YORK — V Stekleni palači se je v torek začel ministrski sestanek neuvrščenih držav. na katerem bi morali poiskati skupni jezik na sedanjem zasedanju generalne skupščine OZN in to na podlagi delhijske deklaracije s 7. vrha neuvrščenih.

V otvoritvenem posegu je indijski zunanji minister Narasimha Rao seznanil prisotne o neformalnih srečanjih voditeljev držav in vlad, ki so se sestali v Stekleni palači na pobudo predsednice indijske vlade Indire Gandhi. Po besedah šefa indijske diplomacije so srečanja dala pozitiven prispevek pri izmenjavanju mnenj o najbolj prerečih mednarodnih vprašanjih, kar je nad vse pomembno v sedanjih težkih trenutkih, ki jih doživlja svet.

V razpravi, ki so se je udeležili številni predstavniki gibanja, je prevladovala splošna soglasnost o težkem položaju, v katerem se odvija sedanje zasedanje generalne skupščine OZN. Slišati je bilo tudi pozive, naj neuvrščeni nadaljujejo z odločno akcijo pri izboljšavanju mednarodnega položaja in reševanju problemov, ki kalijo mednarodne odnose. Prav tako bodo še nadalje pozivali supersili, naj prenehata z medsebojno konfrontacijo in naj stopita na pot dialoga in sporazumevanja.

Na sestanku so prav tako opozorili, da ne smejo neuvrščene države dovoliti, da bi jih vpletli v globalno blokovsko konfrontacijo. Ob tem je ponovno prišla do izraza zahteva o podpori neodvisnih smernic in vloge gibanja neuvrščenih. Neuvrščene države pa morajo v sedanjih poslabšanih odnosih posvetiti še večjo skrb za mirno reševanje medsebojnih sporov.

Pri tem vprašanju je še največ vztrajal šef alžirske diplomacije Ibrahim, ki je take spore označil kot past, ki lahko neuvrščene države blokovsko opredeli.

Poseg Lazarja Mojsova

NEW YORK — V svojem posegu na ministrskem sestanku neuvrščenih držav je zvezni sekretar za zunanje zadeve SFRJ Lazar Mojsov opozoril, da se je človeštvo nevarno približalo robu svetovne katastrofe.

Mojsov je tudi poudaril, da je neuvrščenost vedno pozitivno vplivala na stabilnost in je bila nositelj konstruktivnega dialoga in boja za mir in enakopravno sodelovanje. Pomen neuvrščene politike priznavajo danes tudi tisti, ki so ji leta in leta nasprotovali. Prav zato je po njegovih besedah neobhodno potrebno, da gibanje ohrani in utrdi svojo enotnost, saj bo le tako kos sedanjemu težkemu položaju.

Že devet dni prekinitve ognja

VOJSKUJOČI V LIBANONU SPOŠTUJEJO PREMIRJE

BEJRUT — Libanonska vlada predsednika Amina Džemajela je včeraj sporočila predlog, da bi se prvi krog mirovnih pogajanj med vojskujočimi libanonskimi frakcijami moral vršiti v Džedi v Saudovi Arabiji. Sirci pa so že sporočili, da se z določitvijo tega kraja ne strinjajo.

Medtem pa se je v Libanonu premirje včeraj prevesilo v deveti dan in kljub kratkotrajnim praskam in obstreljevanju med šiitsko milicijo in vladnimi četami kar dobro drži. Štiričlanska vojaška komisija, ki jo sestavljajo predstavniki vojske, druzov, kristjanov in šiitov ugotavlja, da niso obračuni v južnih predelih Bejruta niti omembe vredni in da premirje na bojni fronti vse strani spoštujejo.

Iz Saudove Arabije, ki je ključni posrednik med vojskujočimi, pa je včeraj prišel apel, s katerim se poziva vse Libanonce, naj prenehajo s prelivanjem krvi. Istočasno je iz Washingtona prispel v Bejrut posebni odposlanik ameriškega predsednika McFarlane, ki je izjavil, da prinaša niz novih predlogov, s katerimi bi pospešili mirovni proces v Libanonu.

Tudi iz Grčije, kjer se je mudil na obisku voditelj druzov Džumblat, prihajajo pomirjujoče vesti. Predsednik grške socialistične vlade Papandreu je v torek v pogovoru z Džumblatom dejal, da «Grčija podpira suverenost in enotnost libanonskih narodov ter se zavzema za osnovanje vlade nacionalne enotnosti in umik vseh tujih čet z libanonskega ozemlja». V tem smislu je Grčija tudi pobudnik «misije dobre volje» v želji, da se Libanonu nudi vsa podpora za izhod iz te najtežje državne krize.

Voditelj libanonskih druzov Džumblat je ob tej priložnosti naglasil, da edini možni izhod iz krize predstavlja dialog med vsemi nacionalnimi faktorji in politično razumevanje. Džumblat bo sedaj na uradnem obisku v Damasku, pozneje pa bo šel na pot v Romunijo, v programu ima tudi razgovore s predstavniki socialistične internacionale.

Kljub vsemu premirju in pomirjujočim izjavam pa so včeraj palestinski viri razširili vest, da je že dvanajst dni v veljavi nekakšna pomorska blokada, s čimer izraelske pomorske vojne enote onemogočajo tujim trgovskim ladjam svobodno gibanje.

V Ženevi pogajanja o medcelinskih raketah

ŽENEVA — S plenarnim zasedanjem sovjetske in ameriške delegacije se bodo danes dopoldne v Ženevi nadaljevala pogajanja o omejevanju medcelinskih jedrskih raket (START). Kljub napetosti med Moskvo in Washingtonom kaže, da je vzdušje na teh pogajanjih vendarle manj ledeno kot na pogajanjih o omejevanju raket srednjega dosega, o katerih teče beseda prav tako v Ženevi.

Vodja ameriške delegacije Edward Rowney, ki je prispel včeraj dopoldne v švicarsko mesto, včeraj popoldne pa se je sešel s sovjetskim kolegom, je v razgovoru z novinarji poudaril, da prinaša vrsto novih predlogov. Naglasil je tudi, da so ZDA pripravljene nadaljevati z napori, da bi odgodile «grožnjo jedrskega terorja».

Sovjetska zveza pa je s svoje strani izbrala Združene narode kot tribuno za vrsto novih predlogov glede jedrskega orožja. Sovjetski predstavnik Trojanovski je v imenu svoje vlade predlagal zamrznitev jedrskega orožja, obenem pa tudi razpravo v OZN na temo «Obsodba jedrske vojne». V isti sapi pa je Trojanovski tudi opozoril zahod, da SZ ne bo gledala križem rok, če bo Washington začel nameščati evroizstrelke, in bo sprejela ustrezne protiukrepe.

Kolikšne so možnosti za sporazum? Zelo pesimističen odgovor je glede tega dala kitajska uradna agencija Sinhua, po mnenju katere se SZ in ZDA ne bosta dogovorili, ker obema velesilama ne gre za dosego nekega ravnovesja, pač pa vsaka od dveh skuša doseči zase določene prednosti sklicujoč se na ravnovesje. Prav tako po mnenju kitajske agencije, ne Moskva ne Washington ne izkazujeta posebne dobre vere pri pogajanjih, pač pa vsaka hoče pred javnim mnenjem naprtiti nasprotni strani odgovornost za neuspeh pogajanj. Prav zaradi tega, meni Sinhua, je možnost resnega dogovora o omejevanju jedrskega orožja, zelo majhna.

Pravi pokoli Indonezijcev

CANBERRA — Skoraj tretjina prebivalcev otoka Timor naj bi bila pobita po invaziji indonezijskih čet leta 1975. Tako vsaj zatrjuje bivši škof vzhodnega Timorja Martino Da Costa Lopes, ki se te dni mudi v Avstraliji in nabira fonde v podporo avtonomije otoka. Dejal je, da so indonezijski vojaki ubili najmanj 150 tisoč prebivalcev in obstaja bojazen, da bi nova ofenziva povzročila še več žrtev.

Helmut Kohl na Bližnjem vzhodu

BONN — Zahodnonemški kancler Helmut Kohl je včeraj odpotoval iz Bonna na sedemdnevno potovanje, med katerim bo obiskal Jordanijo, Egipt in Saudovo Arabijo. S tamkajšnjimi voditelji bo pretresel položaj na Bližnjem vzhodu s posebnim ozirom na libanonsko krizo.

Posebno pomembno pa bo srečanje z voditelji Saudove Arabije, saj bodo govorili o prodaji nemških tankov «leopard 2» režimu v Riadu. Zaenkrat je ta prodaja zelo težka, kajti nemška vlada ne dopušča izvažanja orožja v «nemirna področja», temu pa se zoperstavlja tudi Izrael, ki noče, da bi arabske države posodobile svojo vojsko.

□ BONN — Zahodnonemški neonacisti pripravljajo za 9. t.m. veliko proslavo, s katero nameravajo obeležiti 60-letnico Hitlerjevega puča v Münchnu. Proslava naj bi bila v velikem stilu, saj predvideva tudi «pohod na Feldherrnhalle».

Vest je sporočil neki predstavnik socialdemokratske stranke iz bavarske metropole in dejal, da je sam zbral podatke ter zahteva od mestnih oblasti, naj to komemoracijo preprečijo.

Po sestrelitvi južnokorejskega jumba

V SZ odstavili visoke oficirje?

WASHINGTON — Zaradi dogodkov v zvezi s potniškim letalom južnokorejske družbe «Kal», ki ga je sovjetska protiletalska služba sestrelila v noči med zadnjim avgustom in prvim septembrom, naj bi odstavili nekatere visoke častnike sovjetskega vojaškega poveljstva za Daljni vzhod.

Vest prinaša sloviti ameriški dnevnik «Washington Post» v dopisu iz Moskve, v katerem se sklicuje na «dobro informirane sovjetske vire». Častnike naj bi predvsem dolžili, da niso z bombniki prestregli boeinga že nad Kamčatko, medtem ko so tujemu letalu sledili z radarsko mrežo. Časopis še dodaja, da so lovci «ulovili» južnokorejsko letalo s svojimi aparaturami šele, ko je že letelo nad Sahalinom. Po virih, na katere se sklicuje Washington Post, naj bi prav dejstvo, da bombniki niso prej na aparatih zaznali letala, navedlo na domnevo, da gre za tuj vojaški avion.

Pri sovjetskem otoku Moneron, kjer naj bi strmoglavil jumbo, pa dve japonski, štirinajst sovjetskih in štiri ladje ZDA, še vedno iščejo «črno skrinjico».

Krvavi obračuni demonstracij v Čilu

SANTIAGO DE CHILE — Približno 50 ranjenih in 33 aretiranih: to je obračun zadnjih delavskih demonstracij v Čilu. Do incidentov je prišlo v kraju San Bernardo, kjer so demonstrirali delavci, ki so ali ki so bili zaposleni v rudniku bakra El teniente pri mestu Rancagua.

Rudarji so s protestno manifestacijo skušali doseči, da bi uprava rudnika spet vzela v službo 477 delavcev, ki jih je odpustila po stavki junija letos. Pravzaprav so delavci organizirali protestni pohod od Rancague do Santiaga, toda pohod so prepovedali in demonstranti in policija so se srečali v San Bernardu, kjer so «carabineros» po ostrem posegu demonstrante razgnali.

Včeraj zvečer pa je čilska vlada objavila nov seznam čilskih državljanov, ki so se izselili zaradi političnih razlogov. Na seznamu je skoraj 600 imen, toda med njimi ni nobenega vidnejšega predstavnika političnih ali sindikalnih sil.

Z včerajšnjimi «pomiloščenci» je skupen seznam narastel na preko tri tisoč imen, vendar pa se je možnosti poslužilo, kot kaže, vsega 244 oseb. Ta podatek je tisku posredovalo zunanje čilsko ministrstvo, ki pa ga ni komentiralo.

IZPOLNITE OTROKU VELIKO ŽELJO — OBDARUJTE GA S KNJIGAMI IZ ZBIRKE

ZLATA KNJIGA

Ponatis III. letnika

Pisan izbor najbolj priljubljenih pripovednih del za mladino v zbirki Zlata knjiga iz leta v leto osvaja srca mladih ljubiteljev dobrega branja, ki si želijo ne le resnega, ampak tudi napetega, zanimivega in razburljivega branja.

V tretjem letniku zbirke, ki smo ga na željo mnogih osnovnošolcev in staršev, spet pripravili za ponatis, je naslednjih enajst ilustriranih pripovednih del domače in svetovne književnosti v dvanajstih knjigah:

11 PRIPOVEDNIH DEL V 12 KNJIGAH

PETNAJSTLETNI KAPITAN I/II, J. Verne, il. K. Gatnik
CVETJE V JESENI, I. Tavčar, il. R. Skočir
VIKE VIKING, R. Jonsson, il. EWK, pobarval A. Mavec
SKRITI DNEVNIK, L. Suhodolčan, il. L. Koporc
KO ZORIJO JAGODE, B. Jurca, il. M. Vovk
MLADOST NA STOPNICAH, A. Ingolič, il. M. Vovk
GOSPOD HUDOURNIK, F. S. Finžgar, il. B. Kos
KNJIGA O TITU, F. Bevk, il. I. Seljak - Čopič
DEČEK Z DVEMA IMENOMA, A. Ingolič, il. D. Furlani
HAJDUŠKI STUDENEC, V. Podgorec, il. M. Amalietti
OSLOVSKA LETA, B. Čopić, il. B. Kos

KNJIGE LAHKO NAROČITE TUDI V **TRŽAŠKI KNJIGARNI,** ULICA SV. FRANČIŠKA 20, TRST, ALI NA UPRAVI PRIMORSKEGA DNEVNIKA V GORICI, DREVORED XXIV. MAGGIO 1.

založba mladinska knjiga

Pred jutrišnjo sejo tehnične delovne podskupine

Konzorcij Naša zemlja o še nerešenih vprašanjih na avtocestnem odseku med Sesljanom in Prosekom

Gradbena dela na prvem odseku (med Nabrežino in Prosekom) nove avtocestne povezave brez cestnine med avtocesto Benetke - Trst in mejnimi prehodi v tržaški pokrajini v pristojnosti družbe ANAS so v polnem teku že dalj časa. V bistvu bo gradbeno podjetje Place Moulin iz Milana razširilo sedanjo državno cesto št. 202, zgradilo bo tudi nove podvoze in nadvoze, na Proseku pa tudi vozlišče. Predvideva se, da bo odsek dokončan v roku treh let.

Kljub temu da dela redno potekajo, obstaja še vrsta odprtih vprašanj; zato se bo jutri sestala tehnična delovna podskupina, da bi se konkretno spoprijela s temi problemi; sestavljajo jo predstavniki dežele, družbe ANAS, KGS, tržaške, devinsko-nabrežinske in zgoniške občine, gradbenega podjetja Place Moulin, Konzorcija razlaščencev Naša zemlja ter pokrajinskih stanovskih organizacij obdelovalcev zemlje, med katerimi Kmečke zveze.

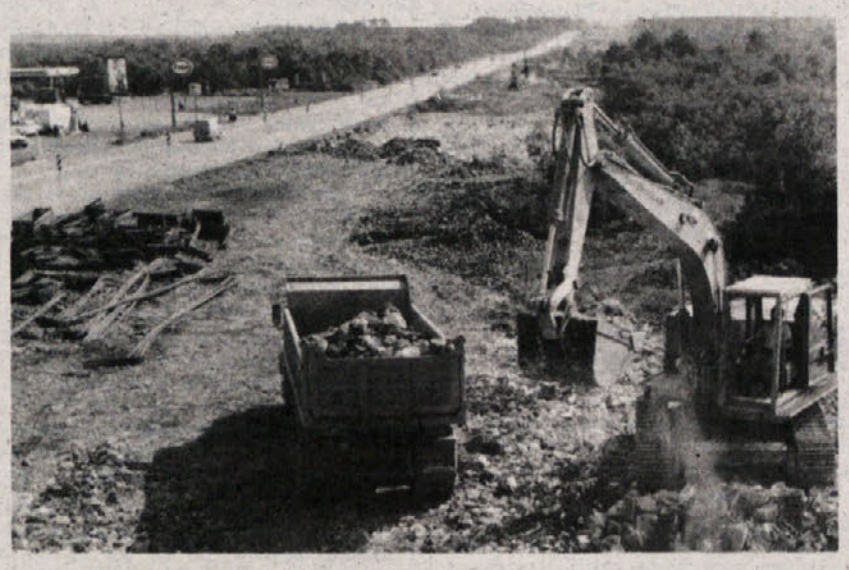

Dela na avtocesti pri Proseku

Da bi bila razprava na jutrišnjem sestanku konstruktivnejša in bolj poglobljena, je Konzorcij razlaščencev Naša zemlja odposlal krajšo promemorijo vsem omenjenim ustanovam in tudi zahodnokraškemu rajonskemu svetu, v kateri je nanizal vse še odprte probleme. Konzorcij Naša zemlja najprej opozarja, da mnogi razlaščenci, katerih stanje zemljišč je bilo ugotovljeno pred znano razsodbo ustavnega sodišča 223/83, niso mogli iz raznih razlogov (med ostalimi tudi zaradi pomanjkljivosti zahtevane dokumentacije) v teku meseca julija prejeti denarnega predujma na dokončno razlastitveno odškodnino. Ker pa so medtem izpopolnili potrebno dokumentacijo želi Konzorcij Naša zemlja vedeti od družbe ANAS, kako se bo ravnala v podobnih primerih in kdaj bo izplačala omenjene predujme.

Glede na izjave družbe ANAS v začetku meseca avgusta o izplačevanju predujmov na dokončne odškodnine tistim razlaščencem, katerih zemljišča je družba prevzela v posest med osmim in enajstim avgustom, bi Konzorcij Naša zemlja želel vedeti, kaj je bilo doslej storjenega s tem v zvezi in kaj namerava družba ANAS še narediti, da bi izpolnila dane obveze; vse manj verjetno je namreč, da bi državni zakonodajalec pripravil nov normativ glede izračunavanja in izplačevanja razlastitvene odškodnine v zaželenem roku.

Poleg tega bi Konzorcij Naša zemlja želel razpolagati z izvršilnimi načrti del, ki so že v teku, da bi bil podrobneje seznanjen in tako lahko bolje informiral posamezne razlaščence in njihova združenja. V promemoriji je Konzorcij navedel še nekatera odprta vprašanja, ki pa se nanašajo na primere posameznikov.

O vsem tem bo torej govor na jutrišnjem sestanku tehnične delovne podskupine. Pri vsem tem pa je treba vse prizadete in ne samo one s prvega odseka med Sesljanom in Prosekom ponovno opozoriti na važnost dokumentacije, ki jo je treba predložiti, da jim bodo izplačane denarne odškodnine. To velja v sedanjem trenutku za nekatere razlaščence iz dolinske občine, pravilno pa bi bilo, da bi se vsi in med temi tudi tisti lastniki, katerih stanje zemljišč bodo gradbena podjetja še morala ugotoviti in jih tako prevzeti v posest, pravočasno pozanimali za dokumentacijo, ki jo bodo morali predložiti; s tem v zvezi bodo prejeli vse potrebne informacije pri Konzorciju Naša zemlja, kakor tudi pri Kmečki zvezi.

● **Z jutrišnjim dnem bodo spremenili** urnik velike arheološke razstave «Prazgodovina Caput Adriae» na Gradu sv. Justa. Ob delavnikih bo razstava odprta od 10. do 13. ure in od 15. do 18. ure, ob nedeljah in praznikih pa neprekinjeno od 10. do 18. ure (ob ponedeljkih zaprto). Avtonomna letoviščarska in turistična ustanova, ki je prireditelja razstave, sporoča, da bo ob petkih (ob 17. uri) in ob nedeljah (ob 11. uri) voden ogled razstave, ki bo odprta do 6. novembra.

V načrtu je deželna stavka v obrambo gospodarstva na Tržaškem in Goriškem

Pokrajinsko vodstvo CGIL-CISL-UIL je izročilo pred dnevi državnima parlamentarcema Coloniju in Cuffaru ter zastopnikom vseh političnih strank na Tržaškem (razen MSI) spomenico o dramatičnih gospodarskih razmerah v naši pa tudi goriški pokrajini, ki so se še poostrile s predložitvijo načrtov Fincantieri, Finsider in Finmare o preustroju državnega ladjedelstva in železarstva ter preureditvi poldržavnih plovnih družb s Tržaškim Lloydom vred. Listina zatrjuje, da je treba vse gornje načrte IRI odkloniti, ker bo trujejo dokončnemu propadu proizvodnih panog, na katerih sloni gospodarstvo teh krajev. Nasprotno pa mora rimska vlada, kot je bila zaman že večkrat obljubila, utrditi vlogo državnih soudeležb pri nas s sanacijo kriznih točk in novimi industrijskimi pobudami.

Fincantieri. V ladjedelnici Italcantieri gre še okrepiti bogato premoženje tehniških zmogljivosti in človeških sposobnosti na področju načrtovanja in komercializacije. V Tržaškem arzenalu Sv. Marku je tudi nujno ojačiti tradicionalne dejavnosti - posebne gradnje (zlasti off-shore), preurejanja ladij in ladijska popravila. V Tovarni velikih motorjev velja pa upoštevati prednosti dvojnosti proizvodnje (ladijski in kopni motorji) in možnosti, ki jih to daje za prodiranje na mednarodni trg s posebnim ozirom na dizlove motorje.

Finsider. V škedenjski železarni Terni naj se posodobi vsa oprema in preusmeri proizvodnja s sprožitvijo dopolnilne produkcije. V ta namen je deželna uprava namenila 20 milijard lir, toda Finsider ni še pripravila ustreznega programa.

Drugi industrijski obrati. Likvidaciji miljske ladjedelnice Alto Adriatico naj sledi odprtje dopolnilne tovarne, za kar je bilo že nakazanih 6 milijard lir. Tovarni motorjev VM in CMI je treba usposobiti za povečanje proizvodnje. Vse gori navedeno proizvodno stvarnost je treba vključiti v deželni in državni načrt o preuravnovesju kriznih območij za skladnejši gospodarski razvoj od Trsta do Trbiža, pri čemer mora seveda odigrati svojo vlogo deželna uprava (posebno spričo posebnosti statuta) tako z uresničitvijo deželnih področnih načrtov v korist podjetij v krizi (tekstilne tovarne, štivanska papirnica, naftna čistilnica idr.) kot s pritiskom na IRI, vlado in ministrstvo za državne soudeležbe. Sindikati zahtevajo takojšnje sklicanje konference o državnih soudeležbah.

Pokrajinska zveza CGIL - CISL - UIL bo sporazumno z vsedržavnim vodstvom glede vseh teh problemov odprla z IRI neposredno dogovarjanje, da umakne svoje načrte in jih nadomesti s smotrno industrijsko in pomorsko politiko.

Zahtevo po odprtju pogajanj z IRI in vlado za korenito prikrojitev načrtov o ladjedelstvu, železarstvu in splošneje o pomorskem gospodarstvu specifičnim potrebam Tržaškega in Goriškega naj bi sindikati podkrepili s stavko uslužbencev vseh podjetij z državno soudeležbo v Furlaniji - Julijski krajini. Roke naj bi prekrižali tudi pristaniščniki. Sklep v tem smislu je sprejelo sinoči tajništvo enotne zveze CGIL - CISL - UIL in ga bo predložilo goriškemu ter deželnemu vodstvu zveze.

● **Izvedenci za marketing** ter za bančne zadeve se bodo zbrali 27. in 28. oktobra v Trstu na tretjem vsedržavnem zasedanju o bančnem in zavarovalnem marketingu.

DANES JO BODO URADNO ODPRLI

Nova podružnica SDGZ v Nabrežini

V Nabrežini bo drevi ob 18. uri kratka in preposta, a istočasno zelo pomembna in pomenljiva slovesnost. Slovensko deželno gospodarsko združenje bo predalo svojemu namenu poslovne urade svoje podružnice. To je najzgovornejši dokaz, da se dejavnost SDGZ širi in bogati in da postaja obseg njegovega dela takšen, da je decentralizacija že neobhodno potrebna. Podružnica v Nabrežini je prvi korak na poti decentralizacije dejavnosti Slovenskega deželnega gospodarskega združenja. S tem se bo bistveno olajšal stik med bazo in organizacijo, zlasti na zapadnem področju tržaške pokrajine.

Spodbudni uspehi usnjarske obrti

Ustanova za napredek obrtništva v naši deželi želi priklicati pozornost javnosti na uspehe, ki jih je v poletnih mesecih dosegla usnjarska obrtna dejavnost, s središči v Čenti, Colloredu in Monte Albanu. Dokaz, da to področje obrti kljub sedanjim neugodnim gospodarskim gibanjem dosega ugodne rezultate dela, so tudi uspehi, ki so jih usnjarji in izdelovalci usnjene galanterije dosegli na mednarodnem sejmu usnja in usnjarskih izdelkov v Offenbachu konec avgusta ter na podobnem sejmu, ki je bil v začetku septembra v Firencah.

Uspešen je tudi nastop deželnih usnjarjev na sejmu Casa moderna v Vidmu, vse skupaj pa se odraža v naraščajočem številu naročil in torej v načrtih za povečanje proizvodnje, ki odpira možnosti novih delovnih mest predvsem za mlade. To pa je v trenutku gospodarskega zastoja, v katerem se že dolgo nahaja naša dežela, eden od redkih motivov, ki dajejo upati v njegovo premoščanje.

Kmetijsko gorivo zopet na razpolago

Uporabniki kmetijskih strojev, ki so vpisani v seznam UMA (Utenti di motori e macchine agricole) in so zaprosili za dobavo kmetijskega goriva za tekoče leto, bodo z njim lahko razpolagali že s prihodnjim tednom. Vse je namreč kazalo, da bo dobava kmetijskega goriva v celoti ukinjena, kar bi seveda bilo le v škodo krajevnim kmetovalcem. Tudi po odločnem posegu Kmečke zveze so se stvari tako uredile, da bo gorivo na razpolago že v prihodnjem tednu.

Lastniki ga bodo lahko dvignili pri Kmetijskem konzorciju v industrijski coni.

TUDI LETOS DVA TEČAJA 150 UR V SLOVENŠČINI

Tudi v letošnjem šolskem letu bosta za Slovence na Tržaškem stekla dva tečaja 150 ur, in sicer na nižjih srednjih šolah «Ivan Cankar» pri Svetem Jakobu in «Simon Gregorčič» v Dolini. Prijavilo se je namreč zadostno število tečajnikov, ki si bodo na ta način s 350 urami pouka od oktobra do maja, pridobili diplomo nižje srednje šole.

Organizatorji tečajev so torej dosegli namen, da bomo tudi letos imeli dva tečaja v slovenskem jeziku, tako kot v preteklih letih, saj bi v primeru premajhnega zanimanja, oziroma vpisa, moral eden izostati. Pomen tečajev, ki so dobili naziv 150 ur zato, ker so zaposleni obiskovalci upravičeni do prav tolikih ur dopusta v teku šolskega leta, pa ni samo v tem, da omogočajo dopolniti obvezno šolsko izobrazbo tistim, ki je iz kakršnegakoli razloga nimajo, temveč je posebno v naših specifičnih razmerah precej širši. V programu tečajev so namreč predmeti, ki tudi tistim, ki jim diploma nižje srednje šole ni neobhodno potrebna, nudijo možnost poglobitve in osvežitve splošnega znanja v materinem jeziku. Posebno so zato priporočljivi vsem, ki so se morebiti šolali v italijanščini, ki imajo težave z izražanjem, ali ki bi enostavno radi koristno uporabili nekaj tedenskih ur za dodatno izobraževanje.

Pouk v obeh tečajih bi moral steči že 3. oktobra, a so žal birokratske ovire vzrok, da se še ni začel. Na šolskem skrbništvu čakajo namreč na dovoljenje ministrstva za šolstvo, da bodo smeli najeti suplente za poučevanje nekaterih predmetov, za katere ni moč dobiti rednih profesorskih moči. Do tedaj pa naj tudi na tem mestu pozovemo k vpisu vse tiste, ki tega iz kakršnegakoli razloga še niso storili, pa jih tovrstno izobraževanje zanima. Časa imajo še dva tedna, za vse informacije pa naj se obrnejo na srednji šoli «Ivan Cankar» pri Svetem Jakobu in «Simon Gregorčič» v Dolini.

Posodobljenje anagrafskega centra v Miljah

Miljska občina obvešča, da bo začel v ponedeljek, 10. oktobra, delovati nov mehanografski center za izdajo anagrafskih potrdil. S to pobudo, ki jo je izvedla miljska občina v sodelovanju z deželnim centrom za informatiko, se bo bistveno izboljšal servis izdajanja anagrafskih potrdil. Možno je, da bo prišlo v prvi fazi, takoj po uvedbi novega servisa, do manjših spodrsljajev, zato občina opozarja občane naj ob prevzemu potrdil dokumente dobro pregledajo.

S snemanja filma o Kugyju

Trst, kot vse kaže, privablja vedno več filmskih ustvarjalcev. Kot vemo, snemajo te dni v našem mestu film «Un caso di coscienza», v katerem nastopajo med drugimi Erland Sosephson, Rudiger Vogler in Brigitte Fossey, režira pa ga Emidio Greco. Poleg tega pa je bilo prejšnje dni mogoče srečati pri delu še eno filmsko ekipo, kot priča slika, ki jo je naš fotograf posnel v nedeljo na nabrežju. Gre namreč za snemanje nekaterih scen televizijske nadaljevanke o življenju velikega naravoslovca, alpinista in pisatelja Juliusa Kugyja.

Film, v koprodukciji ljubljanske in avstrijske televizije, režira slovenski režiser Marjan Ciglič, v njem pa nastopajo v manjših vlogah tudi nekateri igralci Slovenskega stalnega gledališča v Trstu, kot Silvij Kobal, Stojan Colja in Alojz Milič, v vlogi Kugyjeve matere pa nastopa Mira Sardočeva.

Pismo uredništvu

POMANJKLJIVA RAZSVETLJAVA VZDOLŽ LONJERSKE CESTE

Odgovornim za cestno razsvetljavo pri ACEGA

Že nekaj mesecev je minilo, odkar smo opazili, da je cestna razsvetljava vzdolž Lonjerske ceste (približno od št. 72 dalje) izredno pomanjkljiva. Taka situacija je seveda vzrok številnim nevšečnostim za vse tiste, ki stanujejo v tem predelu mesta, in predstavlja še posebno nevarnost za voznike in pešce, ki ceste ne poznajo. Lonjerska cesta spominja namreč na nekaterih mestih prej na belo kot na asfaltirano cesto, poleg tega je ozka in za pešca je včasih nevaren že sam prehod. Ne nameravamo ustvarjati panike po nepotrebnem, upamo pa in pričakujemo, da bodo odgovorni primerno ukrepali. Ne razumemo namreč, zakaj mora ta predel Trsta, čeprav je «samo» predmestje, odigrati vlogo pepelke.

Podlonjerka

●**Od jutri do nedelje** bo v Grljanu drugi evropski simpozij o psoriazi. Znanstveniki in zdravniki iz vse Evrope si bodo izmenjali informacije o tej kožni okužbi, o kateri se še ne ve veliko. Simpozij bo vodil prof. Carmelo Scarpa, docent tržaške univerze.

Kako se italijanski dijaki učijo slovenskega jezika

Na trgovskem zavodu «Sandrinelli» je slovenščina reden učni predmet

Trst je obmejno mesto, kjer živita tako večinska italijanska narodnostna skupnost, kot slovenska manjšina in kjer se tako na kulturnem, kot na političnem in gospodarskem področju življenje, delo in interesi obeh skupnosti srečujejo in prepletajo. Tega se zavedajo tudi dijaki italijanskega državnega strokovnega zavoda za trgovinstvo «Sandrinelli», ki že več let izbirajo kot tuj jezik slovenščino. Na italijanski trgovski šoli je slovenščina že kakih šest let reden učni predmet, ki je enakopraven drugim trem tujim jezikom; angleščini, nemščini in francoščini. Za slovenski jezik pa se vsako leto odloči okoli trideset ali več dijakov, ki nato nadaljuje študij slovenskega jezika, slovenske literature ter slovenske trgovske korespondence vseh pet let. Predlanskim so nekateri dijaki slovenščino celo izbrali kot tuj jezik na maturi.

Da bi kaj več zvedeli o tem, kako je pobuda nastala in kakšno je zanimanje, smo preko telefona poiskali ravnatelja zavoda «Sandrinelli», prof. Oscarja Penturinija.

«Predlog za uvedbo slovenščine na šolo je padel v okviru zavodskega sveta,» je povedal ravnatelj Venturini, «saj se tako starši kot učno osebje zavedamo, da je za mladega Tržačana, predvsem takega, ki se misli zaposliti na trgovskem sektorju, znanje slovenščine nujno.»

Poseben zakon namreč dovoljuje strokovnim šolam, da po potrebi spreminjajo učni načrt ter glede na posamezne potrebe kraja ali stroke, učne predmete dodajajo ali nadomeščajo z novimi. Ravnatelj zavoda «Sandrinelli» nam je med drugim povedal, da je zanimanje za slovenščino kot tuj jezik med dijaki veliko. Glede na zadnje gospodarske in obmejne ukrepe v Jugoslaviji ter na njihov vpliv na tržaško gospodarstvo, so se sicer nekateri pesimisti bali, da bo zanimanje za slovenščino na šoli upadlo, podatki pa govorijo drugače. Kaže namreč, da je tudi med letošnjimi prvošolci zanimanje veliko in da bo tudi v prvih razredih veliko italijanskih dijakov sledilo slovenskemu pouku.

Pa poučevanje jezika? Prof. Ireno Žerjal - Pučnik, ki je na zavodu «Sandrinelli» že poučevala slovenski jezik, smo vprašali, na kakšne težave je naletela: «Slovenščina je sicer za otroka, ki je po rodu Italijan, precej težak jezik,» nam je povedala, «tudi učni program je na trgovskem zavodu že sam po sebi obširen. Vendar sta zanimanje in uspeh učencev presenetljiva.»

Nekoliko več težav je z učbeniki. Obstajajo sicer priročniki za učenje slovenščine, namenjeni tujcem, še vedno pa ni nobene knjige s slovensko trgovsko korespondeco, ki bi bila namenjena začetnikom. Tudi glede literature je težko.

«Pred časom,» nam je povedala Žerjalova, «je ZTT podarilo šoli nekaj sto Galebovih izvodov, od tedaj pa se je marsikdo od dijakov na Galeba tudi naročil. Tudi našo slovensko knjižnico so si nekateri razredi že ogledali.»

Dobra volja torej vsaj ponekod obstaja, potrebno bi bilo le več stikov med takimi osamljenimi pobudami ter slovenskimi kulturnimi in šolskimi organizacijami ter nekoliko medsebojne pomoči.

SP

Odkritje spomenika padlim v Zazidu

Med žrtvami tudi deset borcev iz Mačkolj

V mali istrski vasici Zazid pri Črnem kalu bodo v nedeljo ob 14. uri odkrili spomenik padlim žrtvam za svobodo. Dogodek je tesno povezan prav z Mačkoljami, ki so se prejšnjo nedeljo na slovesni komemoracijski proslavi spomnile 40-letnice zažiga vasi.

V Zazidu je namreč padlo 10 borcev iz Mačkolj, padla sta tudi dva italijanska borca. Zato so pri gradnji spomenika aktivno pripomogli Združenje borcev iz Zazida, sekcije VZPI iz Doline, Mačkolj in Prebenega.

Spomenik so dogradili pred kakim tednom. Takrat je bil v vasi praznik. Predsednik ZZB iz Zazida Peter Švab se je takrat zahvalil za bratsko pomoč borcev iz dolinske občine.

V nedeljo pa bo prišlo do slovesne otvoritve. V kulturnem programu bodo sodelovali godba na pihala, pevski zbor in šolski otroci. Tudi to slovesnost prirejajo v sodelovanju Krajevna skupnost Zazida, tamkajšnja Zveza borcev ter kulturno društvo Primorsko iz Mačkolj in sekcije VZPI - ANPI iz Doline, Mačkolj in Prebenega. Spominska svečanost bo prav gotovo privabila veliko ljudi z obeh strani meje.

Andreottijev odgovor Cecovinijevemu pismu

Zunanji minister Andreotti je odgovoril na pismo evropskega poslanca in bivšega tržaškega župana Cecovinija, ki je potožil, da vlada ni uradno zahtevala podporo EGS v korist tako imenovane «integrirane operacije Trst — dežela — Evropa». Andreotti v pismu pravi, da bodo načrt proučili «z največjo pripravljenostjo» glede pobud, ki naj jih rimska vlada sproži v odnosu do Evropske gospodarske skupnosti.

Tržaški delavec Zito razstavlja v Kopru

V avli Osrednje knjižnice Srečka Vilharja v Kopru (Trg revolucije 1) bodo danes ob 18. uri odprli fotografsko razstavo z naslovom Trst - delavsko gibanje 80, ki jo je pripravil Luigi Zito. Razstavo prirejata Kraško obalni svet Zveze sindikatov Slovenije iz Kopra in Deželni inštitut za proučevanje in raziskave CGIL Furlanije-Julijske krajine iz Trsta.

Luigi Zito je delavec v tovarni Grandi motori v Trstu. Že v rani mladosti se je zaposlil in okusil težko življenje pomorščaka in izseljenca. Svoje navdušenje nad fotografijo usmerja na stvarnost mestnega življenja, kakor tudi na umetniške vidike mesta samega. «Njegov objektiv pa skuša v prvi vrsti ujeti najpomembnejše trenutke demokratičnega, sindikalnega in političnega boja tržaškega proletariata, njegovega antifašizma in internacionalizma, ki si stalno prizadevata za doseganje boljših pogojev dela, kulture, bratskih odnosov med narodi, še posebej med Italijani in Slovenci».

Simpozij KPI o državnih udeležbah in pomorstvu

Prizadevanje, da bi enotneje in bolj organsko obravnavali probleme, ki se posebno v pogojih gospodarskega zastoja porajajo na tržaškem in posoškem območju, je vodilo komuniste naše dežele, da so za soboto v Trstu pripravili simpozij z naslovom «Državne udeležbe - pomorsko gospodarstvo: predlogi za območje Trsta in Gorice». Kljub podobnim problemom, s katerimi se ti dve območji srečujeta, doslej namreč še nista uspeli uskladiti svojih akcij proti omejevanju na področju državnih udeležb, niti pobud za izkoriščanje gospodarskih potencialov tega pomembnega dela dežele.

Simpozij se bo začel v soboto ob 9. uri v dvorani ACI z uvodnim poročilom deželnega sekretarja KPI Rosettija in posegoma pokrajinskih sekretarjev za Trst in Gorico, Polija in Rediva, zaključil pa ga bo član vsedržavnega vodstva stranke, poslanec Gianfranco Borghini.

VEČ POZORNOSTI PROBLEMOM DIALIZE

Na nedeljski skupščini, ki jo je organiziral tržaški ANED, vsedržavno združenje bolnikov, ki se poslužujejo krvne dialize in ki se je je udeležil ves deželni odbor organizacije, so največ pozornosti posvetili pomanjkanju struktur in strokovnega osebja za dializo v Trstu. Predsednik deželnega odbora združenja, Carbone, je v uvodnem poročilu nanizal vse težave, s katerimi se spoprijemajo bolniki, ki so primorani periodično se posluževati dialize. V prvi vrsti gre za ustanovitev večjega števila periferičnih središč za dializo, ki bi omogočila skrajšati čakalne dobe in dolg prevoz, hkrati pa bo treba zagotoviti ustrezno število pomožnega zdravstvenega osebja in ga usposobiti za delo na tem področju. Dežela je že nakazala sredstva za ustanovitev novih središč in za obnovo obstoječih struktur, tako da se bo dialize lahko posluževalo tudi večje število bolnikov.

Ob zaključku je s skupščine prišel tudi poziv sredstvom množičnega obveščanja, naj z večjim posluhom spremljajo probleme tega zdravstvenega področja, posebno pa bo treba poskrbeti za reklamo, ki naj bi v vrste združenja pritegnila čimveč novih članov.

Con. Ga. Fi. o jugoslovanskih omejitvah

«Obstoj naših trgovin je v resni nevarnosti»

«Trst si želi, da bi jugoslovanske oblasti v najkrajšem času sprostile čezmejne malotrgovinske posle, čeprav se zaveda, da ti ne bodo več mogli doseči ravni iz preteklosti». Tako piše v listini, ki jo je predsednik tržaškega konzorcija za jamstvo nad posojili na trgovskem področju (Con. Ga. Fi.) Giuseppe Dei Rossi predložil deželnemu odborniku za trgovino Renatu Bertoliju. «Huda kriza v Jugoslaviji se je tako zajedla v našo krajevno stvarnost», nadaljuje listina, «da spravlja v resno nevarnost že sam obstoj trgovskega tkiva v Trstu».

Dei Rossi je Bertoliju postregel seveda z ustreznimi dokaznimi številkami: v obdobju od oktobra 1982 do konca marca 1983 se je število zaposlenih v tržaških trgovskih podjetjih po statističnih podatkih oddelka za nameščanje delovne sile pri Uradu za delo skrčilo kar za 1.541, po drugi strani pa je bilo treba tisočem uslužbencev skrajšati dnevni delovni urnik z 8 na 4 ure.

Predsednik konzorcija je seveda predočil deželnemu odborniku specifičnost trgovstva na Tržaškem: označujejo ga srednje velika podjetja oziroma tvrdke z razmeroma visokim številom nameščencev, sicer pa je ustroj trgovin prilagojen povpraševanju kupcev z onstran meje, ki je drugačno od potreb in zahtev krajevnih odjemalcev. Če bo torej, kot je želeti, je menil Dei Rossi, prišlo do ponovnega razpona jugoslovanskih nakupov v Trstu, bo treba tudi trgovske obrate prilagoditi njihovim željam; to bo pa po njegovem mnenju mogoče samo s primerno kreditno politiko, ki edina lahko prepreči postopno zapiranje trgovin. Doslej se je že veliko nadrobnih trgovcev odločilo «za pogumne naložbe» ob zaslombi konzorcija Con.Ga.Fi.: od začetka tega leta je bilo takšnih operacij 233 za skupno vrednost 5 milijard 506 milijonov lir investicij, ki pa so spričo nezadostne dotacije konzorcijskega sklada bile krite le v polovični meri. Zaradi tega, je rekel Dei Rossi Bertoliju, bi bilo treba sredstva konzorcija pomnožiti in tako prilagoditi stvarnim potrebam trgovcev; to velja tako za letošnje poslovno leto kot za leto 1984.

Sestanek Dei Rossija z deželnim odbornikom je sledil srečanju, ki ga je Bertoli nedavno imel s predstavniki pokrajinskih konzorcijev Con. Ga.Fi. iz vse dežele Furlanije - Julijske krajine.

Sindikati: Inštitut za medicino dela treba spet odpreti

Pokrajinsko vodstvo enotne sindikalne zveze CGIL - CISL - UIL je v tiskovnem sporočilu zahtevalo takojšnje odprtje bolniških in laboratorijskih prostorov Inštituta za medicino dela v glavni mestni bolnišnici. Ravnateljstvo je «zaradi pomanjkanja bolničarjev in drugega osebja» najprej skrčilo število ležišč z 20 na 10, ob začetku poletja pa vse skupaj zaprlo, češ da morajo uslužbenci na dopust. Če osebja res ni dovolj, menijo sindikati, potem je tega krivo samo vodstvo KZE, sicer pa je njegovo ravnanje v skladu s težnjo po izvolitvi delavskih pridobitev na socialnem in zdravstvenem področju vse njihove vsebine. Po ugotovitvi, da je ta Inštitut edina tovrstna ustanova v vsej deželi (predvidevata jo tako deželni zdravstveni plan kot deželni zakon 52/81), sindikalisti zahtevajo od pristojnih oblasti izsleditev odgovornosti in povrnitev inštituta njegovemu namenu.

● **Novi tržaški župan** Franco Richetti je bil včeraj na predstavitvenem obisku pri državnem pravdniku dr. Giusepu Gustapaneju, ki ga je zadržal v prisrčnem pogovoru.

PRISPEVAJTE ZA DIJAŠKO MATICO

OBNOVILI PEKARNO V ISTRSKI ULICI

Včeraj so na vogalu Istrske ulice in Ul. Montecchi odprli prenovljeno pekarno in slaščičarno, ki jo upravljata Milka in Nacjo Jerjan. Pekarno vodita uspešno že pet let, sedaj pa so prostore prenovili tako, da nudijo poleg dobrega kruha in slaščic tudi prijeten in moderen lokal.

Na včerajšnjem odprtju je prisostvovalo veliko klientov in prijateljev, pekarna pa je bila okrašena z rožami kot cvetličarna. Voščilo pač za dobro nadaljevanje . . .

Davek na smeti

S prvim dnem leta 1984 bo stopil v veljavo odlok tržaške občine, na podlagi katerega bo treba plačati davek za prostore, ki so namenjeni odlaganju smeti. Poleg tega bo treba plačati za vse posege za odstranjevanje in uničevanje mestnih smeti. S tem želi občina izenačiti izdatke s prejemki in to v določenem času. Poviški naj bi bili torej postopni.

Davka ne bo treba plačati za tiste predele, kjer se nabirajo drugačne smeti od mestnih. Mišljeni so tu prostori, kamor odlagajo industrijske odpadke.

Višina davkov bo seveda odvisna od veličine prostora in količine odloženih smeti.

Občinska obvestila

Tržaška občina obvešča vse, ki so ali bodo dopolnili 60. leto starosti, da lahko v njenem tiskovnem uradu na trgu Granatieri št. 2, prvo nadstropje, soba št. 295, dvignejo izkaznico, s katero imajo pravico do popusta v mestnih kinematografih. V ta namen morajo imeti s seboj osebni dokument z rojstnimi podatki.

Z ozirom na dolgo čakalno dobo pri izdaji osebnih izkaznic, ki veljajo pet let, vabi tržaška občina vse, katerih izkaznice so pred zapadlostjo in tiste, ki bodo dopolnili 14 let, naj se pravočasno oglasijo v anagrafskih središčih.

Anketa o tržišču delovne sile

Občinski statistični urad obvešča, da bo prihodnji teden 30 pooblaščenih oseb preverjalo zaposlitveno raven v našem mestu. Tudi za trimesečje julij - september je bilo naključno izbranih 1.712 družin, ki jih z ozirom na pomen tovrstnega spremljanja tržišča delovne sile občina naproša, naj plodno sodelujejo z anketarji.

● **Občina je po dražbi** poverila videmskemu podjetju Clocchiatti dela za ureditev ceste, greznic, razsvetljave, ki jih potrebujejo obnovljene stavbe v Ul. Donota. Strošek znaša milijardo in 925 milijonov lir.

● **V južnem delu mesta** bodo popravili pločnike. Dela so že oddali z dražbo, ki jo je vodil odbornik Orlando.

†

Zapustila nas je naša draga

Marija Župančič vd. Kosmina

Pogreb bo jutri, 7. oktobra, ob 13. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v Trstu v cerkev v Mavhinje.

ŽALUJOČI SVOJCI

Vižovlje, 6. oktobra 1983

†

Naznanjamo žalostno vest, da nas je po dolgi in mučni bolezni za vedno zapustil naš dragi mož, oče in nono.

Silvester Škabar

Pogreb dragega pokojnika bo danes, 6. t.m., ob 15. uri iz hiše žalosti v Velikem Repnu št. 106.

Žalostno vest sporočajo žena Julka, hči Majda z možem Ivom, sin Rudi z zaročenko Patrizio, sin Andrej, sestre in brat z družinami ter drugo sorodstvo.

Veliki Repen, 6. oktobra 1983
(Pogrebno podjetje Zimolo)

Zadnji pozdrav nonotu Martina in Michela.

Sekcija VZPI - ANPI Repentabor izreka ob izgubi svojega predsednika Silvestra Škabarja svojcem iskreno sožalje.

Balinarska sekcija Kraški dom izreka globoko sožalje svojcem ob izgubi dragega Silvestra Škabarja. Izrazom sožalja se pridružuje KD Kraški dom.

Ob smrti dragega Silvestra izrekajo globoko sožalje svojcem družine Grgič.

Ob izgubi svojega člana Silvestra Škabarja izreka Lovska družina Repentabor družini iskreno sožalje.

Srečanje z Bogomirom Rudežem, markerjem iz Nabrežine

Dresiranje psov prinaša precej zadoščenja a zahteva veliko truda in požrtvovalnosti

Te dni smo obiskali Nabrežinca, ki se v prostem času ukvarja z zelo zanimivo panogo, z dresiranjem psov. Ime mu je Bogomir Rudež in je po poklicu občinski delavec, popoldne pa preživi pri svojih psih, ki mu dajejo skromna, a hkrati zelo velika zadoščenja.

Bogomir, od kdaj se pravzaprav ukvarjaš z dresiranjem psov?

Najprej bi povedal, da sem kot mlad fant začel igrati nogomet in res dal vse od sebe, da bi uspel. Sreča pa mi ni bila naklonjena, saj so me kolena ovirala, da bi pokazal, katere so moje zmožnosti. Ko sem spoznal, da zaradi bolezni z nogometom ne bo nič, sem se usmeril v svet psov, ki me je že od nekdaj zelo mikal. Začela sva v dveh, in sicer nekje v Furlaniji, kjer sva negovala in dresirala nad 50 nemških ovčarjev. Glede psov pa sva imela zelo različne poglede in se zato večkrat nisva strinjala v izbiri. Tako sem se odločil, da bom na kak način sam nadaljeval po tej poti, saj se je moj kolega bolj zanimal za ekonomsko plat kot za nego, dresiranje in estetiko psov.

No, kako si potem rešil ta problem?

Večji del zasluge gre vsekakor devinsko - nabrežinski občinski upravi, ki mi je dala na razpolago teren in mi nudila vse možnosti, da sem lahko pripravil bivališča za svoje pse, ki so vsi nemški ovčarji. Sedaj lahko rečem, da je delo praktično pri koncu, če odštejem nekaj majhnih popravil, tako da sem popolnoma zadovoljen s tem, kar sem dosegel.

Kakšno funkcijo naj bi sedaj imel ta tvoj pesjak?

Poleg lastnih psov, lahko dresiram in negujem tudi druge pse kakršnekoli pasme. Sprejemam tudi pse, ki mi jih družine poverijo, ko gredo pač na dopust.

Torej, imaš vsekakor popoldne dela kolikor hočeš . . .

Seveda terja ta «hobby» veliko požrtvovalnosti in truda. Pse je treba vsak dan hraniti, jih negovati, dresirati in jih po možnosti peljati še na sprehod. Srečo imam ženo in hčerko, ki sta vsekakor pripomogli, da se je vse prav izteklo in mi še sedaj pomagata pri delu, saj sam vsega tega res ne bi zmogel.

Izvedeli smo, da si se udeležil evropskega prvenstva psov vseh pasem...

Da, res je. Prav pred kratkim sem opravil izpit markerja. Ta ima vlogo, da dresira pse za obrambo. Uradno so mi to priznali in bil sem poklican prav v vlogi markerja v italijansko državno reprezentanco, ki se je tudi letos, kot vsako leto, udeležila evropskega prvenstva. Ekipa je bila sestavljena iz osmih nemških ovčarjev, nas pa je bilo dvanajst. Bil sem seveda navdušen, sprejel sem vabilo in z ostalimi odšel v Luksemburg na evropsko prvenstvo. Udeležilo se ga je več držav, med temi tudi Jugoslavija. S tekmeci naše matične domovine sem ob tej priliki navezal dobre stike in s tem tudi spoznal drugačne taktične teorije, kar se tiče psov. Vse tri dni je deževalo in to je vsekakor oviralo potek prvenstva. Za tiste, ki ne znajo, bi pripomnil, da se psi pomerijo v ubogljivosti, v obrambi in nato še v sledi, torej zadeva je še precej zahtevna. Italijanska in jugoslovanska ekipa sta imeli zelo malo sreče, saj sta bili, kar se tiče ubogljivosti in obrambe, med najboljšimi, v sledi pa nista zadovoljili, temu pa je prispevala precejšnja mera smole. Tako se je Italija uvrstila na šesto mesto, Jugoslavija na sedmo, naslov evropskega prvaka pa je to pot šel švicarski ekipi.

Kdaj se boš predstavil kot konkurent na prvenstvu z lastnimi psi?

Naj povem, da mi je ta poizkus že dvakrat spodletel in to zaradi raznih, a vsekakor tehtnih razlogov. Sedaj se je prvenstvo končalo in lahko posvetim več pozornosti lastnim nemškim ovčarjem, ki sem jih že začel nadvse resno pripravljati. Te pse sem kupil v Nemčiji in so zelo sposobni in tudi estetsko lepi. Da si ne bi kdo mislil, da prihajajo pametni ovčarji samo iz Nemčije! Ne, to ne, vendar pa so tamkajšnje organizacije izredno disciplinirane in izkušene na tem področju, medtem ko lahko nasedemo tukaj v Italiji raznovrstnim špekulacijam.

Čaka te torej še mnoga dela...

Upam, da bo kmalu napočil čas, ko bom tudi jaz predstavil izurjene pse na evropskem prvenstvu, saj z nemškimi ovčarji res nimam težav komunikacije. Preveril sem tudi, da ima vsak pes svoj dobro izoblikovan karakter, prav kot človek, vendar z eno bistveno razliko: človek svoj značaj lahko prikrije, pes pa tega ne bo nikoli storil, ker ne zna prikrivati določenih lastnosti. Jaz smatram psa za velikega prijatelja in ga čestokrat cenim bolj kot nekatere ljudi, in sicer tiste, v katerih prebivata zlobnost in zahrbtnost.

BORIS DEVETAK

Včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 6. oktobra
VERA
Sonce vzide ob 6.09 in zatone ob 17.37 — Dolžina dneva 11.28 — Luna vzide ob 5.44 in zatone ob 18.02.

Jutri, PETEK, 7. oktobra
MARIJA

Vreme včeraj: temperatura zraka 20 stopinj, zračni tlak 1026,6 mb ustaljen, brezvetrje, vlaga 67-odstotna, nebo skoraj jasno s slabo vidljivostjo, morje mirno, temperatura morja 20,4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Ivana Busatto, Antonio Placanica, Tuljana, Sabrina Pitacco, Lisa Chergui, Matteo Nicolich, Stefano Paroni, Valentina Polacco.

UMRLI SO: 86-letna Maria Ljubicin vd. Zanlucchi, 88-letna Lidia Piani vd. Nordio, 83-letna Emilia De Paoli vd. Medici, 83-letna Giovanna Velich vd. Rocco, 83-letna Pierina Montenesi vd. Venier, 81-letna Maria Virco vd. Zanier, 84-letna Maria Zupancic vd. Cosmina.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Trg Garibaldi 5, Ul. Diaz 2, Ul. dei Soncini 179, Ul. Revoltella 41, Opčine, Milje (Mazzinijev drevored 1).
(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)
Trg S. Giovanni 5, Trg Sv. Jakoba 1.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Trg S. Giovanni 5, Trg Sv. Jakoba 1, Opčine, Milje (Mazzinijev drevored 1).

LEKARNE V OKOLICI
Boljunec: tel. 228-124, Bazovica: tel. 226-165, Opčine: tel. 211-001, Zgonik: tel. 225-596, Nabrežina: tel. 200-121, Sesljan: tel. 209-197.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 9171, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20.

Miriamino mesto

Jutri bodo po drugem kanalu RAI vrteli ob 22.25 prvi del filma «La città di Miriam» (Mirjamino mesto), ki so ga posneli po istoimenskem romanu Fulvia Tomizze. Film je režiral Aldo Lado.

Glavna junaka filma sta istrski mladenič, ki ima literarne ambicije (vlogo igra Giovanni Vettorazzo) in dekle judovskega porekla (vlogo Miriam igra Alba Mottura).

Drugi natečaj «Foto Trst 80»

Po lanski izredno uspešni in obetavni izkušnji je slovenski fotoamaterski krožek «Foto Trst 80» razpisal tudi letos fotografski natečaj. Z barvnimi diapozitivi na prosto temo ali barvnimi fotografijami na temo «... z ljubeznijo ...» se drugega natečaja lahko udeležijo vsi fotoamaterji iz Furlanije-Julijske krajine.

Kot rečeno, je lanski natečaj pokazal, da vlada za tovrstno dejavnost veliko zanimanje. Lanskega, prvega natečaja se je namreč udeležilo okrog osemdeset fotoamaterjev iz raznih krajev dežele in obeh narodnosti. Prireditelji si nadejajo, da bo udeležba tudi tokrat na višini.

Vsak udeleženec lahko sodeluje z največ petimi diapozitivi in petimi barvnimi fotografijami. Fotografije z osebnimi podatki (ime, primek, naslov in naslov dela) morajo biti označene z rdečo točko na spodnjem levem kotu v smeri pravilnega gledanja, nastavljene v okvirih 5x5. Daljša stranica barvnih fotografij mora biti od 20 do 40 cm dolga. Na hrbtni strani pa morajo biti navedeni osebni podatki avtorja.

Dela je treba oddati od 7. do 18. novembra letos na sedežu krožka v Ul. sv. Frančiška 20/II (34133 Trst).

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

razpisuje

ABONMA ZA SEZONO 1983 - 84

Pred skorajšnjo otvoritveno predstavo opozarjamo vse cenjene obiskovalce, ki si še niso priskrbeli abonmaja, da to še zmeraj lahko storijo pri blagajni Kulturnega doma ob delavnikih od 10. do 12. ure in od 18. do 20. ure.

Vse abonente prosimo, da dvignejo svoje izkaznice

SKD Barkovlje vabi ljubitelje lepega petja in družbe, da pristopijo k pevskemu zboru. Pevske vaje so vsak ponedeljek in četrtek ob 20. uri v društvenih prostorih — Ul. Cerreto 12.

KD I. Grbec iz Škednja priredi v soboto, 8. oktobra, ob 20.30 predavanje z diapozitivi Maria Magajne na temo «Potovanje po Braziliji».

Synteko Frittoli-parchetti

polaganje in popravila parketa
Ekskluzivni zastopnik SYNTEKO (lak za parket) v Trstu
Ul. S. Zenone 6 — Tel. 750-895

Gledališča

CANKARJEV DOM - Ljubljana
Razstave
Do 6. novembra (Sprejemna dvorana) arheološka razstava Kelti in njihovi sodobniki na ozemlju Jugoslavije.
Program Video CD 83
Do nedelje, 9. oktobra, od 10. do 22. ure bodo prikazani programi video umetnosti, video glasbe in eksperimentalne televizijske oddaje.
Velika dvorana
Danes, 6. oktobra, ob 20. uri: Prvi koncertni večer simfonikov RTV Ljubljana (Abonma in izven).
Jutri, 7. oktobra, ob 19.30: G. F. Händel «Samson» - Koncert severno nemškega radia.
Okrogla dvorana
Jutri, 7. oktobra, ob 22. uri: J. Pejaković «Oj, življenje» (monodrama).
TEATRO STABILE
Sezona 1983-84. Vpisovanje in potrditev stalnih abonmajev (do 21. t.m.) pri krožkih raznih podjetij, v šolah, sindikatih in pri osrednji blagajni gledališča (tel. 567-201 int. 12) in pri Uradu za abonmaje tel. 54-331. Glavna blagajna: tel. 69-406, 68-331, 65-700.

Kino

Ariston 17.30 «Il direttore d'orchestra». Režija Andrzej Wajda.
Eden 17.00 «Al bar dello sport».
Fenice 17.00 «Flashdance». M. Nouri.
Nazionale Dvorana št. 1 15.30 «Bubble gum». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Dvorana št. 2 15.30 «Alla ricerca del dolce piacere». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Dvorana št. 3 15.45 «Superman III.».
Grattacielo 16.30 «Tuono blu».
Mignon 16.30 «Dolce e selvaggio».
Aurora 17.00 «48 ore».
Capitol 17.00 «The Blues Brothers».
Radio 15.30 «Emy la minorenne dell'Hostess Club». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Vittorio Veneto 16.30 «Il giornalista e la sua star». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Moderno 17.00 «Porky's 2, il giorno dopo».
Lumiere 16.30 «El topo».

Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

KD Slavec iz Ricmanj in Loga vabi v soboto, 8. t.m., ob 20.30 na ogled gledališke predstave «Piknik s tvojo ženo» v izvedbi kulturnega društva «Bazovica» z Reke.

KD Primorsko, sekcija VZPI-ANPI Dolina - Mačkolje - Prebeneg ter KS in ZB NOV Zazid vabijo na odkritje spominskega obeležja padlim Mačkoljanom in padlim borcem NOV iz Zazida, ki bo v Zazidu v nedeljo, 9. t.m., ob 14. uri.

KD F. Prešeren obvešča, da bo prva pevska vaja danes, 6. oktobra, ob 20.30 v društvenih prostorih. Vabimo nove pevce!

Ob prazniku patrona sv. Sergija bo v soboto, 8. oktobra, ob 18.30 pred cerkvijo v naselju Sv. Sergija koncert vaške godbe na pihala pod vodstvom dirigenta Danila Škergata.

● **Tržaška pokrajina** je izdala odlok, s katerim se prepoveduje promet po miljski pokrajinski cesti in sicer od hiše št. 3 v Ul. Battisti pa do pričetka Obrežja N. Sauro. Odlok je že v teku. Veljal pa bo do tedaj, ko bodo prenehali z deli za postavitev občinskih odpadnih kanalov.

SLOVENSKO DEŽELNO GOSPODRSKO ZDRUŽENJE

vabi danes, 6. oktobra, ob 18. uri člane na

Otvoritev podružnice v Nabrežini št. 142

Podružnica bo odprta vsak četrtek od 8.30 do 12.30 in popoldne od 14.00 do 16.30

Razna obvestila

Glasbena matica obvešča, da so vaje otroškega pevskega zbora — otroci iz vrtca — vsak torek od 16. do 16.30 v Dijaškem domu, Ul. Ginnastica 72.

Glasbena matica obvešča, da so vaje otroškega pevskega zbora ob torkih in četrtkih od 17. do 18. ure v Dijaškem domu, Ul. Ginnastica 72.

SPDT vabi vse planince, da se udeležijo 5. spominskega pohoda na Slavnik, ki bo to nedeljo, 9. t.m. Izlet bo z osebnimi avtomobili, zbirališče pa bo ob 8. uri pred cerkvijo v Bazovici. Izlet vodi Ervin Gombač (tel. 724131), primeren pa je za vse. Vabljeni!

KRUT sporoča, da je odhod avtobusa na plavanje v Strunjan danes, 6. oktobra, ob 15. uri s Trga Perugino.

Izleti

Kmečka in obrtna hranilnica in posojilnica v Nabrežini obvešča vse svoje člane, da prireja enodnevni avtobusni izlet v Poreč v nedeljo, 16. oktobra, in jih naproša, da sporočijo morebitno udeležbo do vključno 7. 10. v uradih hranilnice.

Zveza žena - Bani organizira v nedeljo, 9. oktobra, avtobusni izlet na Gardsko jezero. Razpoložljivih je še nekaj prostih mest v drugem avtobusu. Vpisuje Avgusta Malalan, tel. št. 212863.

Mali oglasi

telefon (040) 79 46 72

IŠČEM SLUŽBO kot inštalater ali kamionist z vozniškim dovoljenjem D. Tel. 793295.

KUPIM bele rabljene kotalke št. 35 znamke libero. Telefonirati med 19. in 20. uro na št. 220525.

ŽENSKA srednjih let išče zaposlitev kot gospodinjska pomočnica tudi več ur dnevno. Telefonirati na št. 811396 od 12. ure dalje.

V TRSTU — Ul. S. Pasquale (Park Revoltella) prodajamo zadnja razpoložljiva stanovanja v zelo elegantni zgradbi z razgledom. Olajšave pri plačilih. Predaja v l. 1984. ELLEBI IMMOBILIARE - Tržič, Ul. Galilei 93/C, tel. 0481/73139.

NA KRASU prodam trgovsko licenco: jestvine, sadje in zelenjava, kmečko orodje, drogerija, prodaja kruha in papirnica. Tel. 226240.

UVOZNO-IZVOZNO podjetje v Gorici nudi zaposlitev sposobnemu in dinamičnemu moškemu. Pogoji: opravljene vojaške obveznosti, starost ne preko 35 let, večletna praksa na trgovinskem področju, znanje slovenščine in italijanščine, pripravljenost opravljati krajša ali daljša poslovna potovanja po Italiji. Ponudbe pošljite na upravo PD v Gorici.

IŠČEM v najem ali za morebitni kasnejši odkup veliko stanovanje v centru ali v predmestju Trsta. Telefonirati po 20. uri na 945161.

ABSOLVENTKA na univerzi z raznovrstno delovno izkušnjo in z veseljem do dela, išče zaposlitev v kakem uradu, tvrdki ali organizaciji. Pismene ponudbe na Primorski dnevnik, Ul. Montecchi 6, Trst — pod šifro «Zaposlitev».

ŽENSKA srednjih let nujno išče zaposlitev kot gospodinjska pomočnica. Eventualno sprejme v varstvo tudi otroke. Telefonirati v večernih urah na št. 225973.

GROZDJE ZA VINO

SUPERORTOFRUTTICOLO — Trg Cagni 1
(zadnja postaja št. 19) TELEFON 81-03-21

SAMO IZBRANO BELO IN ČRNO GROZDJE

informacije SIP uporabnikom

MENJAVA TELEFONSKE ŠTEVILKE

Družba SIP sporoča, kot je že to storila predčasno vsem interesentom, da je včeraj, 5. oktobra t.l., približno 1300 uporabnikom telefona duplex v **tržaški občini**, katerih telefonska številka se začne s številkama 72, spremenila telefonsko številko. Vsa nadaljnja pojasnila interesenti dobijo na telefonski klic «12» (informacije abonentom - brezplačen servis).

SIP
Società Italiana per l'Esercizio Telefonico p.a.

Patronat KZ - INAC svetuje

Prireja B. Simoneta

Kako je z odkupom obdobja kmečkega zavarovanja?

Vpr.: «Obračam se na vas z željo, da mi malo raztolmačite, kako naj uredim svoje probleme v zvezi s socialnim zavarovanjem. Že od vsega začetka sem vpisan kot kmet in do lanskega leta je bila to moja edina dejavnost. Lani sem dobil državno službo, ob prostem času pa še naprej obdelujem kmetijo. Zaradi raznih ugodnosti se ne bi sedaj hotel zbrisati iz kmečkega zavarovanja, čeprav mi zaradi tega delajo težave na bolniški blagajni. Rekli so mi, da mi ne izdajo nove izkaznice, dokler jim ne vrnem knjižico kmečkega zavarovanja. Kako naj se ravnam? Pa še nekaj me skrbi: rad bi čimprej prenesel nekaj let kmečkega zavarovanja na državno zavarovanje, saj bom tako dobil boljšo pokojnino. Kaj moram storiti in bom moral kaj plačati?» J.R.

Trenutno ste zaposleni kot državni uslužbenec in kolikor smo lahko razumeli iz vašega pisma, je to sedaj vaša glavna zaposlitev, kmetijo pa obdelujete «a part-time». Strogo po zakonu je možno zavarovanje le pri enem samem pokojninskem skladu, kdor pa opravlja dve ali več dejavnosti, se mora zavarovati za tisto dejavnost, ki ji posveti največ časa in od katere ima največjo ekonomsko korist. V vašem primeru ni nobenega dvoma, da je to državna služba, zato bi se morali zbrisati iz kmečkega zavarovanja, ker za to ne obstajajo več pogoji. Res je sicer, da se doslej v podobnih pogojih vsi niso zbrisali iz kmečkega zavarovanja, ker so imeli določen interes, čeprav so že vnaprej vedeli, da se jim ti zavarovalni prispevki ne bodo šteli v pokojninsko dobo. Kontrole s strani pristojnih uradov sploh ni bilo, zato so se lahko pojavili podobni primeri. Sedaj pa je osrednja zdravstvena služba mehanizirala svoje delovanje in za vsakega zavarovanca lahko v vsakem trenutku dobijo vse informacije glede njegovega zavarovalnega statusa. Takoj moramo naglasiti, da sicer ni nobene razlike v formalni in vsebinski obliki zdravstvene oskrbe, ki je je deležen npr. državni uslužbenec ali na kmet, le da obstaja inkompatibilnost med obema oblikama zavarovanja. Če boste torej nesli na SAUB kmečko izkaznico, vas bodo formalno zavarovali kot državnega uslužbenca, zavodu SCAU pa bodo verjetno sporočili nastalo spremembo.

Glede možnosti priključitve obdobja kmečkega zavarovanja v državni pokojninski sklad pa se vsem ne sme tako nuditi. Zakon štev. 29/79 namreč dopušča prenos in odkup teh prispevkov, ki so dozoreli na osnovi samostojne dejavnosti (kmečko, obrtniško ali trgovsko zavarovanje), vendar pa mora preteči vsaj pet let, odkar teče pokojninsko zavarovanje pri državnem skladu. Počakati boste morali torej še štiri leta, preden boste lahko vložili prošnjo za priključitev. Na podlagi odkupnega zneska, ki ga bodo izračunali, se boste nato odločili, če priključitev dejansko uresničite ali ne. Pa še nekaj: v primeru priključitve je treba odkupiti celotno obdobje samostojnega dela, ne pa le nekaj let.

Ženska in njena stvarnost

Stališča cerkve do kontracepcije

Med vprašanji, ki so zadnja leta vzbudila največ žgočih polemik, je prav gotovo svobodno odločanje parov in v prvi vrsti seveda žensk o načrtovanju rojstev. Pravzaprav odločanje kot tako, kdaj imeti otroka, ni dalo povoda za polemične razprave, ki pa so se vnele ob obravnavi sredstev, ki se jih pari poslužujejo, zato da preprečijo nezaželjene nosečnosti.

Zelo grobo in površno vzeto so namreč razdelili vsa kontracepcijska sredstva po «načelni opredelitvi» na naravna in na kemijsko - mehanska, kar naj bi v tem primeru pomenilo «vsiljena». Naravna sredstva so tista, ki ne predvidevajo nikakršnega zaščitnega sredstva, razen previdnosti, vsa ostala, ki jih je iznašla znanost, sodijo med «nenaravna».

To ostro razliko je pred kratkim spet zelo odločno postavil papež Wojtyla, ki ni nastopil samo proti «zloglasni tabletki», temveč proti vsem sredstvom, ki bi posegala v naraven potek stvari. Na simpoziju, ki jo je nedavno prav na to temo organiziral Inštitut Janez Pavel II., je papež dobesedno izjavil, da «je treba kontracepcijo objektivno oceniti kot tako globoko protizakonito dejanje, da je ni nikoli mogoče opravičevati». Papeževa obsodba kontracepcijskih sredstev je segla tako daleč, da je dejal, da je priznavanje veljavnosti kontracepcije lahko že isto kot pristanek na ateizem.

V svojih izvajanjih se je papež med drugimi dokumenti skliceval tudi na encikliko «Humanae vitae», ki jo je leta 1968 razglasil papež Pavel VI. Takrat je enciklika, ki obsoja vsa mehanska in kemijska kontracepcijska sredstva, vzbudila precej polemičnih razprav, tako da so na raznih škofovskih zasedanjih skušali nekoliko omiliti interpretacijo besedila. Znano je stališče francoskih škofov, ki so zapisali, da kontracepcija ni nikoli dobro dejanje, vedno predstavlja nered, toda ta nered ni vedno obsodbe vreden (obsojanja pa).

Zato pomeni zadnje papeževo stališče, ki ga je med drugim potrdil tudi nedavni škofovski sinopsis v Rimu, oster povratek na pot, ki jo je začrtala enciklika «Humanae vitae».

V zvrst naravne kontrole, pa čeprav kot kaže papež Wojtyla zaenkrat ni preveč navdušen, je duhovnik, ki službuje v Trevisu, don Domenico Franco, uvrstil tudi novo metodo, ki sloni na hipnozi. «Hipnotična kontracepcija», zatrjuje Domenico, «je popolnoma na liniji katoliške morale, saj ne prinaša nič nenaravnega in tudi ni treba uživati nikakršnih snovi.»

Potek metode, ki jo don Domenico v Trevisu in okolici že uporablja, pa zgleda približno tako: najprej je treba ugotoviti, če je sploh mogoče žensko hipnotizirati, kajti približno 10 do 15 odst. vseh žensk, hipnozo podzavestno, a zelo odločno zavrača. Nato pa vsaka ženska rabi približno 6 do 8 sestankov, ki trajajo od pol do tričetrt ure, med katerimi ji duhovnik šepeta določene stavke. Kaj govori ženskam, ki so hipnotizirane, don Domenico ni hotel izdati, češ da bi se potem nekateri šli kar «domačo hipnozo». Po seriji sestankov se ženski avtomatično ustavi ovulacija, kar lahko traja zelo dolgo, tudi leta, vendar je v tem primeru bolje, če se vsaj enkrat letno ponovi en sestanek, ki utrdi učinek hipnoze.

Teoretsko in praktično pripravo za to kontracepcijsko metodo nudi ustanova «Libera post - Università internazionale», ki ima glavni sedež v Milanu. Na njej se je izšolalo že veliko oseb, ki delujejo širom po svetu, zaenkrat še ne v odprtem konfliktu s papežem. Glede tega vprašanja pa don Domenico pravi, da čas prinaša svoje, samo vero in pogum je treba imeti. (bip)

Srečanje pisateljev iz alpskih dežel

Danes se v Radencih prične 19. srečanje pisateljev iz alpskih dežel, ki bo trajalo do nedelje. Osrednja diskusijska tema na srečanju je motiv dela v literaturi. O tem bodo spregovorili pisatelji iz Slovenije. Avstrije, ZRN, Francije in Italije. Uvodni referat bo imel prof. Jaro Dolar, ki bo dal prerez skozi širša obdobja o motivu dela v literaturi.

Izmed slovenskih referentov velja omeniti referat Jožeta Pogačnika o motivu dela v Cankarjevem Hlapcu Jerneju, pa še prispevke Emila Cesarja, Tarasa Kermaunerja in Dimitrija Rupla. Referati tujih udeležencev bodo na različne načine obravnavali že omenjeno problematiko in to z estetsko-socialnih kot filozofskih pozicij. Naj zapišemo, da je na srečanje prijavljenih približno 130 udeležencev.

Ob diskusiji se bodo na srečanju odvijale še razne druge prireditve. Predvideni so literarni večeri, koncerti in ekskurzije.

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal

12.00 Dnevnik 1 - Flash
12.05 Halo, Raffaella? Zabavnoglasbena oddaja, ki jo vodi Raffaella Carrà
13.25 Vremenske razmere
13.30 Dnevnik 1
14.00 Na cestah Kalifornije - TV film
15.00 Italijanske kronike - Kronike motorjev
15.30 Šolska vzgoja
16.00 Orzowei - mladinska nadalj.
16.25 Risanka
16.50 Danes v parlamentu
17.00 Dnevnik 1 - Flash
17.05 Dick Turpin - TV film
18.00 Knjižne novosti
18.40 «Tivutrenta» - nagradno tekmovanje
19.45 Almanah, Vremenske razmere
20.00 Dnevnik 1
20.30 «Un sacco bello» - film Nastopa Carlo Verdone
22.05 Dnevnik 1
22.15 Dosje o filmu «Un sacco bello»
23.35 Dnevnik 1 - Zadnje vesti, Danes v parlamentu in Vremenske razmere

Drugi kanal

12.00 Zgodovina izumov
13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri
13.30 Capitol - TV nadaljevanka
14.15 Tandem - 1. del oddaje
14.30 Dnevnik 2 - Flash
14.35 Tandem - 2. del oddaje
16.30 Šolska vzgoja
17.00 Rhoda - TP film
17.30 Dnevnik 2 - Flash
17.35 Iz parlamenta
17.40 Velika dogodivščina napredka
18.30 Dnevnik 2 - Športne vesti
18.40 Inšpektor Derrick - TV film
19.45 Dnevnik 2 - Vesti
20.30 Shogun - TV nadaljevanka
21.25 Zdravo Jerry! Arhiv igralca J. Lewisa
22.25 Dnevnik 2 - Nocoj
22.35 Srečanje s kinematografijo Filmi, ki jih boste videli na velikem platnu
22.40 Dnevnik 2 - Športne vesti
23.55 Dnevnik 2 - Zadnje vesti

Tretji kanal

15.30 Šolska vzgoja
16.00 Šolska vzgoja
16.30 TV antologija fašizma in odporništva
18.10 Sto italijanskih mest: Fassa včeraj in danes
18.35 Glasbena oddaja
19.00 Dnevnik 3
19.30 Dnevnik 3 - Deželne vesti
20.05 Šolska vzgoja
20.30 Glasbena oddaja
21.30 Dnevnik 3
22.05 «Cortigiana»» - film Nastopata C. Gable in G. Garbo

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana

8.50 TV v šoli
16.10 TV v šoli
17.10 Poročila
17.15 Kronika video
17.30 Dolenjski obzornik
18.40 Čas, ki živi: Dachau
19.30 TV dnevnik I.
20.00 Tednik
21.00 Vas ob meji - TV nadaljevanka
22.30 TV dnevnik II.
22.50 Kronika video

Koper

14.00 in 16.30 Odprta meja Oddaja v slovenščini

Danes bodo v okviru oddaje ODPRTA MEJA tudi naslednje vesti:
PORDENONE — Obisk predsednika Pertinija
TRST — Mladinski pevski zbor Glasbene matice ob začetku jubilejne sezone
OPČINE — Začetek tečaja joge v Prosvetnem domu

17.00 TVD - Novice
17.05 TV šola
17.30 Jugoslovanski pevci: Alma Ekmečić
18.00 Velika dolina - serijski film
19.00 Risanke
19.30 TVD - Vse danes
19.50 Serijski film
20.30 Velika dolina - serijski film
21.30 Turistični vodič
21.45 TVD - Nocoj
21.55 Video mix - glasbena oddaja v živo, z glasbeni željami in nagradnimi igrami

Zagreb

17.40 Poročila
17.45 Dvojčka
18.15 TV koledar
18.25 Kronika občine Split
18.45 Želeli ste - poglejte zabavnoglasbena oddaja
19.30 TV dnevnik
20.00 Panorama - politični magazin
21.05 Halo, dober večer - kviz
22.05 TV dnevnik

ZASEBNE POSTAJE

CANALE 5

10.40 Lou Grant - TV film
11.40 Dan za dnem - TV film
12.00 Arcibaldo - TV film
12.30 Help! - glasbeno tekmovanje
13.00 «Il pranzo è servito» nagradno tekmovanje
13.30 «Sentieri» - nadaljevanka
14.30 General Hospital - nadalj.
15.15 «Salva la tua vita» - film
17.00 Tarzan - TV film
18.00 Ralphmaxisupereroe - TV film
19.00 Arcibaldo - TV film
19.30 T. J. Hooker - TV film
20.25 Superflash - kviz
22.25 Dallas - TV film
23.25 Šport: košarka
1.00 «L'ultima freccia» - film

RETEQUATTRO

10.00 Očka dragi očka - TV film
10.30 «Sento che mi sta succedendo qualcosa» - film
12.15 «Quella casa nella prateria» TV film
13.15 «Padroncina Flo» - novela
14.00 Agua viva - novela
14.50 «La vita che sognava» - film
16.20 Ciao ciao - risanke
17.20 Dr. Slump in Arale - TV film
17.50 C.H.I.P.S. - TV film
18.50 Dancin'days - novela
19.30 Super Dynasty
20.30 «Speciale Retequattro»
21.30 «Il testimone» - film
23.30 Šport: boks

ITALIA 1

10.00 «Febbre d'amore» - nadalj.
10.45 «Splendore» - film
12.10 Hoganovi heroji - TV film
12.40 Življenje čarovnice - TV film
13.00 Bim Bum Bam - risanke
14.00 «Cara cara» - novela
14.45 «Febbre d'amore» - nadalj.
15.30 V hiši Lawrence - TV film
16.25 Bim Bum Bam - risanke
18.00 «La casa nella prateria» TV film
19.00 «La donna bionica» - TV film
20.00 Risanka
20.30 «Delitto al ristorante cinese» film
22.25 Nogomet - Mundial
23.50 «Grand prix» - film

TELEPADOVA

10.00 W.K.R.P. in Cincinnati TV film
10.30 Laura - TV film
11.15 «Cuore selvaggio» - TV film
12.00 Agent Pepper - TV film
13.00 Risanke
14.00 Laura - TV film
14.45 «Codice 3» - TV film
15.45 Risanke
19.30 «L'incredibile Hulk» - TV film
20.30 «Il mucchio selvaggio» - film
22.00 Charlies Angels - TV film
23.00 «Il cacciatore» - TV film
24.00 «Causa di divorzio» - film

TRIVENETA

10.30 Simon Templar - TV film
11.30 «Polvere di stelle» - TV film
12.40 Hondo - TV film
13.30 Kodiak - TV film
14.00 The Jeffersons - TV film
14.30 «Il rigattiere»
17.30 Risanke
18.00 «La lama d'Oriente» - TV film
18.30 Risanke
19.00 «Cowboy in Africa» - TV film
20.00 Meduza - TV film
20.30 The Jeffersons - TV film
21.00 «Racconti d'estate» - film
22.30 «Asta di tappeti»

TELEFRIULI

11.45 «Scrivi la frase... vinci la Opel» Nagradno tekmovanje
12.00 «Insieme amiche mie»
12.45 TV dnevnik
13.00 Funny Face - TV film
13.30 «Anche i ricchi piangono» TV film
14.00 «Decisione al tramonto» - film
16.00 Gunsmoke - TV film
17.00 Risanke
18.55 Funny Face - TV film
19.25 Horoskop
19.30 TV dnevnik
20.00 «Anche i ricchi piangono» TV film
20.30 Nogomet
21.30 «Che combinazione»
22.05 Avtomobilizem
22.40 «Scrivi la frase... vinci la Opel» Nagradno tekmovanje
22.45 Abat-jour
23.00 «Asta»

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 7.40 Pravljica; 8.10 Beseda ni konj; 9.10 Glasbena matineja; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Opoldanski zbornik: Beležka; 12.00 Natečaji slovenskih popevk v začetku stoletja; Glasbeni potpuri; 13.20 Radijsko popoldne: Glasba po željah; 14.10 Otroški kotiček: «To je pa laž!»; 14.35 Pop-magazin; 16.00 Na goriškem valu; 16.30 Tja in nazaj; 17.10 Mi in glasba: Portret skladatelja Vinka Globokarja - na pomlad 1983. leta, oddaja Radia Ljubljana na letošnjem «Radijskem tednu» v Ohridu;; 18.00 Četrtkova srečanja: Iz dnevnika Angela Kukanja; 18.30 Glasbene podobe Latinske Amerike.

RADIO OPČINE

Do 9.15 Glasba; 9.15 Tečaj aerobike (vodi Alenka Princival); 10.00 Glasba in sanje; do 18.30 Glasba; 18.30 Tečaj aerobike (ponovitev); do 21.00 Glasba; 21.00 Glasba za tvoje uho (voditta Mirko in Edvin); dalje, Glasbena noč.

RADIO KOPER
(Slovenski program)

6.30, 14.00, 15.00 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.15 Vremenska napoved; Cestne razmere; 6.45 Prometni servis; Napoved radijskega in TV sporeda; 7.00 Zaključek; 13.00 Danes na valu Radia Koper - Glasba, zanimivosti, reportaže, pogovori; 13.45

V Primorskem dnevniku bomo poročali o otvoritvi razstave «Trst - delavsko gibanje», o delu zdravstvenega doma v Idriji in o razstavi v Kosovelovi knjižnici v Sežani «Dolomitska izjava». V rubriki Zanimivosti vnašamo pogovor z Marijo Železnik - Simonovski, ki že 31 let živi v Makedoniji. Oddaja ob 17.30 pa je namenjena pogovoru o prizadevanjih za boljše gospodarjenje v zdravstvu severno - primorske regije.

Jugoslovanska folklora; Objave, kinospored; 14.20 Z našimi (tujimi) glasbenimi umetniki; 14.35 Zabavno glasbena oddaja; 15.30 Glasba; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Glasba po željah; 17.00 Primorski dnevnik; 17.30 Radijska porota; 18.00 Zaključek.

RADIO KOPER
(Italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 in 19.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 18.30 Radijski dnevnik; 6.00 Glasbeno prebujanje; 7.00 Horoskop; 8.45 Radijska priredba; 9.15 Poje in igra skupina «Casadei»; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.00 Pošta; 10.10 Leteči zmaj; 10.35 Vrtiljak motivov; 11.00 Svet mladih; 11.30 Na prvi strani; 11.40 Pesem tedna; 12.00 Glasba po željah; 14.32 Glasba; 15.00 Leteči zmaj; 16.00 Jugoslavija, vse o počitnicah; 16.15 Edig Galletti; 19.00 Vrtiljak jug. motivov; 20.00 Zaključek.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 Poročila; 6.00 Glasbena matineja; 9.00 Glasbeno-govorni program; 11.10 Neka ljubezen - radijska nadalj.; 11.34 Ljubezenska noč; 12.03 Radijska priredba; 13.20 Poštna kočija; 13.30 Master - glasba dan za dnem; 14.45 Srečanja Radio 1; 15.03 Megabit - vse o znanosti; 16.00 Popoldanski program; 18.00 Glasba; 19.20 Glasbeni premor; 19.35 Misli King-Konga; 20.00 Srečanje z gledališčem; 21.40 Glasbeni premor; 22.00 Življenjepis Marie Callas; 22.45 Napotki za avtomobiliste; 22.50 Danes v parlamentu; 23.05 Telefonski klic.

LJUBLJANA

6.00, 6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.10, 6.45, 7.35 Prometne informacije; 6.20 Rekreacija; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.45 Iz naših sporedov; 8.05 Radijska šola za višjo stopnjo; 8.35 Igraj kolce; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Ali poznate; 11.35 Naše pesmi in plesi; 12.10 Znane melodije; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.00 Danes do 13. ure; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Koncert za mlade poslušalce; 14.45 Jezikovni pogovori; 15.05 Radio danes, radio jutri; 15.15 Vrtiljak; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Zabavna glasba; 16.35 Vrtiljak; 17.00 Studio ob 17. uri; 18.00 Z ansamblom F. Miheliča; 18.15 Lokalne radijske postaje se vključujejo; 19.25 Zabavna glasba; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Minute z ansamblom Zeleni val; 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov; 21.05 Literarni večer; 21.45 Lepe melodije; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini; 22.25 Iz naših sporedov; 22.30 Večerna podoknica; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Paleta popevk jug. avtorjev; 0.05 Nočni program - glasba.

Republikanci ne gredo v koalicijo Kaj bo z odborom v Tržiču?

Baje je vstop v levo koalicijo prepovedal sam Spadolini

Jutri zvečer bo v Tržiču seja tamkajšnjega občinskega sveta. Na dnevnem redu je izvolitev odbornikov in namestnikov. Zaradi tega ni prejšnji torek izvoljeni župan Gino Saccavini prisegel pred prefektom in zato je v torek predsednika republike Pertinija sprejel dosedanji župan Luigi Blasig.

V trenutku ko to pišemo ni še znano kako bo sestavljen tržiški občinski odbor. Do začetka prejšnjega tedna se je zdelo, da bodo v odboru socialisti, komunisti, socialdemokrati in republikanci. Zastopniki teh štirih strank so namreč sklenili sporazum o programu in izdelali tudi načrt porazdelitve mest v odboru.

Kar naenkrat pa se je nekaj zataknilo. Krščanska demokracija je na pokrajinski ravni zagrozila republikancem in socialdemokratom, še predvsem prvim, da jih izloči iz odbora na pokrajini, če vstopijo v ožji odbor v Tržiču, kjer naj bi sodelovali s komunisti. Pred temi volitvami so bili namreč v tržiškem občinskem odboru komunisti, socialisti in socialdemokrati, republikanci pa so ga od primera do primera podpirali. Tokrat pa se je tržiška sekcija PRI odločila vstopiti v odbor in sodelovati z levico.

To pa očitno ni prijalo demokristjanom. Ti so zaprli eno oko zaradi sodelovanja socialistov in socialdemokratov, niso pa mogli dovoliti, da bi jim zbežali še republikanci. Neuradno se v Gorici govori, da so demokristjani zagrozili republikancem, da ne bi dobili mesta v pokrajinskem odboru in niti v občinskem odboru v Gradežu, če bi prišlo do njih direktnega sodelovanja v tržiškem odboru.

Prav zaradi tega je republikanski svetovalec Sartori (namenjeno mu je bilo mesto odbornika za kulturo) na seji občinskega sveta prejšnji ponedeljek zahteval prekinitev seje iz tehničnih razlogov. Dolgo se je pogovarjal po telefonu s svojim pokrajinskim tajnikom, ki se je pravkar vrnil domov s sestanka z demokristjani. Potem pa je Sartori prišel v dvorano in dejal, da bodo republikanci vstopili v odbor in ga bodo podpirali.

V tem tednu pa se je zgodilo marsikaj novega. Pravijo da so tržiškim republikancem zagrozili tako pokrajinski in deželni voditelji PRI kot sam osrednji tajnik Spadolini. Lahko da podpirajo levičarski odbor, ne smejo pa v njem sodelovati neposredno.

Republikanci bodo torej samo podprli odbor. Kaj pa socialdemokrati? Bodo tudi oni ravnali enako? Ali pa bodo direktno soudeleženi? Od njih stališča je namreč odvisen obstoj levičarske uprave v Tržiču, po prebivalstvu na petem mestu v naši deželi.

Včeraj smo že poročali, da so zastopniki petih strank dosegli sporazum o sestavi večine in odbora v pokrajinski upravi. Dobili smo tudi skupno politično izjavo KD, PSI, PSDI, PRI in SSk. Te stranke poudarjajo veljavnost sodelovanja na državni in deželni ravni ter menijo da mora podobna koalicija veljati tudi na Goriškem. Priti mora do močne solidarnosti med temi strankami, tako da se lahko Goriška reši krize.

Kar pa je še posebej pomembno, in bo najbrž imelo tudi nekatere posledice v socialistični stranki, saj sodelujejo socialisti v več krajevnih upravah s komunisti, ponekod so v takih koalicijah soudeleženi tudi socialdemokrati (od prejšnjega torka v Ronkah tudi republikanci), je tisti del sporazuma, kjer je rečeno da se pokrajinska tajništva strank obvezujejo, da bodo v vseh izvoljenih upravah in ustanovah pristaši teh strank podpirali programe, ki so bili podpisani na deželni in pokrajinski ravni, tudi v tistih upravah torej, kjer so krajevne prilike bile razlog za ustanovitev drugačnih koalicij. Seveda se bo treba vprašati kaj bodo rekli k vsemu temu komunisti v teh upravah.

Pokrajinska tajništva KD, PSI, PSDI, PRI in SSk, je nadalje rečeno v tiskovnem poročilu, bodo sporazum izvajale tako, da bo vsaki politični sili koalicije dano primerno zastopstvo. To pomeni, da bodo nekaterim, ki se čutijo premalo zastopane (beri: republikanci in socialdemokrati) kmalu dali kako pomembno funkcijo.

Zahvala Pertinija Goričanom

Goriški župan dr. Antonio Scarano se potom tiska zahvaljuje vsemu prebivalstvu Gorice, ker je tako toplo sprejelo predsednika republike Sandra Pertinija ob njegovem torkovem obisku v našem mestu. Predsednik se je pred odhodom iz Gorice županu zahvalil za zares prisrčni sprejem, ki ga je doživel v našem mestu. Župan Scarano se pridružuje tej predsednikovi zahvali in pravi, da se je v tem dnevu čutil zares počaščenega, da je goriški župan.

Na jugoslovanski strani

Slovesnost na gradbišču ceste na pobočju Sabotina

Na pobočju Sabotina je bila v torek popoldne slovesnost ob zaključku del pripadnikov jugoslovanske vojske pri gradnji takoimenovane Osimske ceste. Kot znano bo slednja Goriška brda čez Sabotin in delno tudi čez italijansko ozemlje povezala z Novo Gorico.

Vojaki so v predvidenem času opravili zelo zahtevno in naporno delo. S pomočjo moderne tehnike so izkopali osnovno traso bodoče ceste mednarodnih razsežnosti. Slednja se začne na desnem bregu Soče in se potem pne po težko dostopnem terenu na obronkih Sabotina, dokler se ob meji ne združi s tistim delom ceste, ki ga bo zgradila Italija. Na trasi sta dve serpentini utrti v živo skalo. Trasa, ki so jo zgradili vojaki je dolga 1235 metrov. Za nemotena dela in uporabo strojev pa je bilo treba urediti kar nad tisoč metrov dostopnih poti.

Pri izkopu osnovne trase so pripadniki armade odstranili 30 tisoč kubičnih metrov skalovja in zemlje, pri čemer so uporabili 12 ton razstreliva. Vrednost njihovih del znaša nad milijardo 300 milijonov starih dinarjev. Na pobočjih Sabotina so morali vojaki med delom odstranjevati eksplozivne naboje, ki so tam bili iz obdobja prve svetovne vojne. Odkrili in onesposobili so na primer 60 neeksplodiranih min in granat. Pri delu je vojake pestila tudi huda vročina v poletnih mesecih. Traso bodo na nekaterih delih poglobili in jo potem prekrili z asfaltom. Pričakujejo, da bo Osimska cesta, ki je skupaj dolga 7.700 metrov, zgrajena do jeseni 1984.

Svečanosti ob zaključku del pripadnikov jugoslovanske vojske so se udeležili tudi predstavniki družbeno-političnega življenja Slovenije, France Popit, Miha Ravnik, Ljubo Jasnič, Štefan Cigoj in Martin Košir. Od vojaških osebnosti pa sta bila med udeleženci tudi generala Branko Jerkič in Rado Klanjšček.

V Ulici Morelli v Gorici nov sedež gospodarskega združenja

Od ponedeljka je pisarna Slovenskega deželnega gospodarskega združenja v Gorici v novih prostorih v Ulici Morelli 14. SDGZ je namreč od Kmečke banke vzelo v najem prostore, kjer je bila banka do pred nekaj leti. To so precej veliki prostori v pritličju stavbe, lažje dostopni od prejšnjih na Travniku. V Ulici Morelli, ki je sicer v strogem mestnem središču, je lahko najti parkirni prostor, vsaj za tisti čas ki ga trgovec ali obrtnik potrebuje za ureditev svojih opravkov na svojem združenju. Telefonska številka goriške pisarne SDGZ je ostala ista kot prej, in sicer 32844. Pisarna je odprta dopoldne in popoldne ob delavnikih razen sobot. V njej lahko dobijo trgovci in obrtniki vsa pojasnila in pomoč za njihove posle. Uradna otvoritev novega sedeža bo v soboto 22. oktobra.

Osnutek nove variante ureditve prometa na območju ind. cone

Pokrajinska cesta med Štandrežem in Sovodnjami v nadvozu

Že nekaj let trajajo razprave o trasi zahodne goriške obvoznice, ki naj bi povezovala ločniški most z državno cesto št. 56 in dalje industrijsko cono z mednarodnim tovornim postajališčem in mejnim prehodom Štandrež - Vrtojba. Doslej so načrtovalci pripravili že nekaj okvirnih načrtov prometne ureditve, vendar še ni bila sprejeta nikakršna odločitev. Prav pred kratkim so pričeli pripravljati že četrto varianto okvirnega načrta. Težave so v tem, ker je težko uskladiti zamisel načrtovalca z dejansko razpoložljivim prostorom, ki je že zdaj obremenjen z različnimi prometnimi infrastrukturami in industrijskimi objekti. Medtem ko bi bila gradnja hitre ceste v prvem delu, od ločniškega mosta do mosta državne ceste št. 56 razmeroma enostavna, pa se porajajo problemi prav z ureditvijo v drugem delu, to je glede povezave načrtovane prometnice z že obstoječimi cestami. Nerodnost je v tem, da bi morali, po zamisli načrtovalca, zgraditi veliko prometno vozlišče, nekaj podobnega kakor je že na Tržaški cesti, prav sredi industrijske cone. Seveda je tak predlog že naletel na ostre kritike predvsem v konzorciju za industrijsko cono. Vozlišče bi se razprostiralo na okrog sedem hektarjev površine, prav sredi zazidalnega področja, namenjenega gradnji industrijskih objektov. Ob upoštevanju dejstva, da je razpoložljivih zemljišč na območju industrijske cone zelo malo, je predlagana rešitev nesprejemljiva. Tako pravijo pri konzorciju za industrijsko cono, kjer pa bi radi, da bi čimprej prišlo do dokončne odločitve glede ureditve prometa. Prav zaradi nejasnega položaja je že skoraj dve leti ustavljen lotizacijski načrt za tisti del industrijske cone, kjer naj bi gradili novo cesto in prometno vozlišče. Prav to pa predstavlja precejšnjo oviro v samem delovanju ustanove in srednjeročnem načrtovanju prostorske razporeditve. Navsezadnje pa je tu še osnovno vprašanje, ali naj na območju industrijske cone gradijo objekte za industrijsko proizvodnjo, ali pa velika prometna vozlišča, čeprav so tudi ta potrebna.

Zapisali smo, da je bilo glede ureditve prometa na območju industrijske cone do zdaj izdelanih že nekaj okvirnih načrtov, od tistega, ki je predvideval gradnjo vozlišča čisto na bregu Soče, do tistega, ki predvideva gradnjo prometne pentlje sredi še nepozidanega področja med križiščem pokrajinske ceste z državno cesto št. 56 in Sočo.

Zadnji okvirni načrt, ki pa menda še ni dodelan, prav tako predvideva gradnjo vozlišča na omenjenem kraju, le da bi se ta objekt razprostiral na nekoliko manjši površini. Načrt naj bi se izvedel v dveh delih. Prvi del obsega gradnjo vozlišča, drugi del pa ureditev križišča pokrajinske in državne ceste. Pokrajinsko cesto proti Sovodnjam naj bi speljali v nadvozu, na visokih železobetonskih nosilcih, v dolžini kakih 500 do 600 metrov. Nadvoz bi torej segal od zadnjih hiš na Pilošču skoraj do križišča pred tovarno Inteco.

Okvirni strošek: okrog milijarde lir za vsakih 100 metrov, okroglo torej pet do šest milijard lir.

V pripravi na Espomego sejem pohištvene opreme

29. oktobra se bo v paviljonih goriškega Espomega odprl sejem z naslovom Ambiente 7, to je tradicionalni sejem pohištva in stanovanjske opreme. Organizatorja, goriška trgovinska zbornica in tvrdka Gego, si prizadevata, v sodelovanju s strokovnimi združenji, pripraviti tokrat tako razstavo, ki bo lahko dala koristne napotke vsem tistim, ki želijo na novo opremiti stanovanje.

Predvidevajo, da bodo razstavljalci napolnili dva paviljona. Posebna sektorja bodo posvetili opremi za stanovanje in za pisarne.

Razstava Ambiente 7 bo odprta do 6. novembra in bo zadnja pred Andrejevanjem, ko bodo odprli že tradicionalno razstavo SMAG, to je sejem kmetijske mehanizacije.

V pripravi letošnjega Ambiente 7, so upoštevali napotke, ki so jih dali obiskovalci lani na prejšnji izvedbi sejma. Na voljo obiskovalcem bodo tudi strokovnjaki, ki bodo dajali vsakomur koristne nasvete.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

razpisuje

ABONMA ZA SEZONO 1983-84

V GORICI

Vpisovanje abonentov pri blagajni Kulturnega doma v Gorici, Ul. Brass, telefon 33288, vsak delavnik razen sobote, in sicer od 12. do 15. ure.

Tombola na Rojcah

Danes ob 15. uri bo na Rojcah, na dvorišču sedeža združenja Arcobaleno, velika tombola, namenjena predvsem upokojencem. Pobuda sodi v okvir dejavnosti pomoči in udejstvovanja ostarelih občanov, za katere skrbijo občina, sindikati upokojencev, župnije itd.

Sedež združenja Arcobaleno je na Rojcah v Ul. sv. Mihaela 36.

Skupščina konzorcija za industrijsko cono

Na glavni skupščini konzorcija za goriško industrijsko cono, (bila je v ponedeljek popoldne) je bil odobren predlog o spremembi člena štev. 2 statuta. Izvirno besedilo je predvidevalo, da se zemljišča na območju industrijske cone, namenjena za gradnjo industrijskih objektov, zagotavljajo le s kupoprodajo. Z dopolnitvijo, oziroma spremembo omenjenega člena, pa bo konzorcij lahko proti lastnikom uvedel postopek za razlastitev. Doslej je razlastitve opravljala goriška občina.

Razna obvestila

V sejni dvorani goriške pokrajinske palače bo danes, ob 11. uri, tiskovna konferenca o repertoarju Slovenskega stalnega gledališča v sezoni 1983-84. Goriško abonmajsko sezono prireja SSG tudi letos v sodelovanju z Zvezo slovenskih kulturnih društev in Zvezo slovenske katoliške prosvete.

Danes, v četrtek, 6. oktobra, ob 16. uri, bo Radio Trst A ponovno pričel oddajati vsakotedensko polurno oddajo «Na goriškem valu». Pripravlja jo časnikar Marko Waltritsch. Danes bosta gosta oddaje prof. Milko Rener in prof. Kazimir Humar, ki bosta povedala kakšni so načrti za sezono v Kulturnem domu in v Katoliškem domu. Oddajo bo tržaški radio ponavljal ob petkih ob 8.10.

Franco Dugo razstavlja v Milanu

V knjigarni Einaudi v Manzonijevi ulici v Milanu razstavlja v teh dneh goriški slikar Franco Dugo. Naš someščan, ki je rodom iz Grgarja, je veliko razstavljal pri nas in v drugih krajih Italije ter v inozemstvu. Znan je po svojih grafikah in mnogokrat razstavlja serije grafik s posebno tematiko. Tako je tudi sedaj v Milanu, kjer ima naslov razstavljene zbirke «Il ratto della Gioconda». Kot osnutek za sedaj v Milanu razstavljene grafike si je Dugo izbral resnični dogodek iz leta 1911, ko je italijanski delavec Vincenzo Perugia, ki je bil zaposlen v pariškem Louvru, ugrabil znamenito sliko po naročilu argentinskega antikvaričnega trgovca Eduarda de Valfierra. Sliko je Perugia vrnil dve leti kasneje. Bil je v zaporu nekaj mesecev. Argentinec pa je nekemu časnikarju povedal vse ozadje dogodka. Franco Dugo je sedaj na svojstven način umetniško upodobil takratne dogodke. Razstavljalec mu je izdal zelo razkošen katalog. Razstavo so odprli 28. septembra, odprta bo do 12. oktobra.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

San Giusto, Korzo Italia 255, tel 83538.

Kino

Gorica

VERDI 18.00—22.00 «Un sogno lungo un giorno».
VITTORIA 18.00—22.00 «Alice la ragazza porno». Prepovedan mladini pod 18. letom.
CORSO 18.00—22.00 «Dolce e selvaggio».

Nova Gorica in okolica

SOČA ob 18.00 «Heavy metal» ob 20.00 «Usodna sfinga»
SVOBODA 20.00 «Štirje letni časi».
DESKLE Ni predstave.

Tržič

PRINCIPE 18.00—22.00 «Il più bel casino del Texas».
EXCELSIOR 18.00—22.00 «Chi osa vince».

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Rismondo, Ul. Toti 52, tel. 72701.

Prispevki

Sekcija VZPI-ANPI Dol - Jamlje daruje 50.000 lir v sklad za postavitev in vzdrževanje spomenika padlim na Peči.

Sekcija VZPI-ANPI Peč - Rupa - Gabrje izreka iskreno sožalje družini Peric ob izgubi moža in očeta.

Mesto slovenske šole v predlogih za reformo

V prejšnji parlamentarni dobi, julija lanskega leta, je poslanska zbornica odobrila osnutek zakona št. 1998 o reformi višje srednje šole. Ta osnutek je izhajal iz osnutka, ki ga je bila poslanska zbornica odobrila že leta 1979, tik pred razpustom parlamenta. Tri leta so minila, preden je prišel osnutek spet na dnevni red poslanske zbornice. Ta ga je lani dokaj hitro odobrila z manjšimi spremembami. Kljub stalnim prizadevanjem Sindikata slovenske šole, ni ne prvi ne drugi osnutek upošteval slovenske šole v Italiji.

Od posameznih členov v poslanski zbornici sprejetega osnutka je člen 10 omenjal pravice jezikovnih manjšin. V enem stavku in odstavku je bilo tako zapisano: «Na področjih, kjer živijo jezikovne manjšine, ki jih priznava zakon, je treba, v okviru programov tega zakona, nuditi možnost za razvoj jezika in kulture posameznih manjšin.»

Stavek je dokaj sibilsko napisan: lahko nekaj pomeni ali pa tudi nič. Kakorkoli ga obračaš, pa ne iztisneš iz njega mnogo, saj ne zagotavlja niti obstoja naših višjih srednjih šol.

Naslednja dva odstavka v okviru istega člena sta bila posvečena šolam na Južnem Tirolskem, člen 11. pa v celoti šolam v dolini Aoste.

Sindikat slovenske šole je skozi poletje lanskega leta ponovno vzel v pretres celotni zakon, člen za členom, v sodelovanju z manjšinskima sindikatoma iz Bocna in iz Aoste. Iz njega je izluščil in strnil najbolj nujne potrebe za prilagoditev zakona našemu šolstvu. Tak predelan osnutek je poslal še ostalim organizacijam, ki sestavljajo šolski odbor, za eventuelne pripombe, predloge in srečanje.

Septembra lanskega leta je pričela o osnutku zakona razpravljati VII. senatna komisija za šolstvo. Ob podpori sen. Gerbčeve, sindikatov SAVT-ecole iz Aoste in SSG iz Bocna ter njihovih poslancev je imel SSŠ jeseni dvakrat srečanje s sen. Franco Falcucci, takratno podtajnico na ministrstvu za šolstvo in sen. Buzzijem, predsednikom VII. senatne komisije. Oba sta pokazala zanimanje za naše probleme. S. Tiella, članica osrednjega vodstva šolskega sindikata CGIL v Rimu, je nastopila na ministrstvu s predlogom naj bo 10. člen posvečen splošno pravicam jezikovnih manjšin, ki jih zakon priznava (prvi stavek takratnega člena), ter naj bo problematika šolstva na Južnem Tirolskem obravnavana pod ločenim členom. Enako mnenje je izrekla komisija za ustavna vprašanja. Senatna komisija je predlog osvojila.

Sen. Jelki Gerbec je uspelo vrniti obravnavanje slovenske šole pod tretjo točko člena 24, ki pooblašča vlado, da v roku 15 mesecev po vstopu zakona v veljavo izda enega ali več zakonskih odlokov za njegovo izpeljavo.

«V okviru pooblastila bo morala vlada zagotoviti v šolah s slovenskim učnim jezikom zaščito in ovrednotenje jezikovne in kulturne dediščine slovensko govorečega prebivalstva. Predvideti bo morala tudi možnost izpopolnjevanja učnega osebja v sodelovanju z docenti in izvedenci kulturnih, znanstvenih in univerzitetnih ustanov slovenskega kulturnega prostora. V ta namen bodo ustanovljeni predstavniški organi, ki bodo zastopali te šole, in šolski intendant za šole s slovenskim učnim jezikom v deželi Furlaniji-Julijski krajini. Slednji bo koordiniral upravljanje teh šol in bo sodeloval z deželnim višjim šolskim skrbnikom tudi v zvezi z revizijo ozemeljske razporeditve teh šol».

V okviru odlokov po členu 24 naj bi vlada tudi točneje določila programe višje srednje šole, končne izpite, reformo šolske uprave, posebne deželne šolske urade, urejanje učnega osebja. Odloke, ki bi jih pripravila vlada, naj bi pregledala in odobrila še Vsedržavni svet za javno šolstvo in posebna parlamentarna komisija, ki jo «ustanavlja» člen 25. Komisijo naj bi sestavljalo 20 poslancev in 20 senatorjev, ki naj bi bili izraz vseh parlamentarnih skupin. V Vsedržavnem svetu za javno šolstvo smo imeli našega predstavnika (prof. Sama Pahorja), zagotoviti bi si morali slovenskega predstavnika tudi v komisiji po členu 25.

Člena 27 in 28 sta obravnavala specifične probleme šol na Južnem Tirolskem in v dolini Aoste, v okviru njim lastne avtonomije. Člen 9 je vseboval stavek o pravicah jezikovnih manjšin, ki jih priznava zakon. Na več mestih je osnutek predvideval izjeme za manjšinske šole. V novem členu 30 je senatna komisija predvidela ustanovitev vsedržavnega odbora za usmerjanje in šolsko, poklicno ter univerzitetno načrtovanje. V njem naj bi sedel tudi predstavnik dežel s posebnim statutom, v katerih živijo priznane jezikovne manjšine.

Razprava v VII. senatni komisiji je trajala dolgo, začasno je bila tudi ustavljena zaradi padca Spadolinijeve vlade. 17. februarja letos se je končno zaključila z dopolnitvijo nekaterih členov, kot smo že omenili. Manjkalo je samo izglasovanje zadnjega člena o finančnih normah, za kar je bilo potrebno mnenje komisije za proračun. To je bilo izrečeno 29. marca, komisija je odobrila celotni tekst in ga 22. aprila izročila predsedniku senata za razpravo v senatu.

Medtem je vlada padla. Prišlo je do predčasnega konca zakonodajne dobe.

Sedanji minister za šolstvo, sen. Falcuccijeva, je v svoji programski izjavi naštela, med drugimi perečimi problemi šole v Italiji, tudi reformo višje srednje šole. Po novicah, ki prihajajo iz Rima, ostaja problem zelo aktualen. Novi osnutek zakona o reformi višje srednje šole mora spet začeti pot skozi obe veji parlamenta. Osnutek, ki ga je lani potrdila poslanska zbornica, ima neko formalno prednost; vsekakor ima tudi osnutek, kot ga je predlagala senatna komisija, svojo težo, čeprav ni bil formalno potrjen. Če bo dovolj politične volje, predložitev in odobritev zakona v obeh zbornicah ni daleč. Doslej ni še jasno, kateri tekst naj bi služil za izhodišče pri razpravi. KPI in PSI podpirata osnutek zakona o reformi, ki je izšel iz poslanske zbornice, KD se poteguje za osnutek, ki ga je predelala VII. senatna komisija. Slednji ne prinaša bistvenih sprememb v primerjavi s prejšnjim osnutkom, za nas je pa mnogo ugodnejši. Iz poročila VII. senatne komisije povzemamo, da je «komisija podrobno proučila člene 9, 27, 28, ki jih dopolnjuje točka 3 člena 24, z namenom, da bi zaščitila in razvila s primerno normativo obstoj dežel s posebnim statutom in šol s slovenskim učnim jezikom».

Dokončno rešitev problemov nove višje srednje šole s slovenskim učnim jezikom pa je komisija poverila vladi, ki naj bi izdala odlok v skladu s principi in kriteriji tega zakona in v skladu z zakonom o globalni zaščiti, ki je bil takrat na dnevnem redu v I. senatni komisiji.

Osnutek zakona o reformi višje srednje šole, kot ga je pripravila VII. senatna komisija, še ne rešuje problemov naše nove višje srednje šole. Odprto ostaja na primer vprašanje glasbene oziroma umetniške smeri, kar bi lahko z največjo pristojnostjo prevzela naša Glasbena matica. Razčistiti je treba problem poklicnega zavoda J. Stefan. Poklicni zavodi bodo prešli delno pod državo, to je v sklop nove višje srednje šole, delno v pristojnost dežele, v okviru poklicnega usmerjanja. V tem primeru bi lahko ostali brez vsakega strokovnega šolstva. Z druge starni bi dežela odpirala in ukinjala svoje tečaje po potrebi (in našemu zavodu bi brez dvoma trda predla). Za nas ne sme veljati niti fakultativno poučevanje tujega jezika, kar je južnotirolski senator Mitterdorfer posplošil na vse manjšinske šole. Naši mladini je znanje tujega jezika, poleg slovenščine in italijanščine, prepotrebno.

Tu so nakazani samo nekateri od mnogih odprtih problemov. Potrebno je, da poživimo med nami razpravo o vseh teh vprašanjih. Bodočnost našega višjega srednjega šolstva bo v mnogočem odvisna tudi od volje, ki jo bomo pri tem pokazali.

ŽIVKA MARC

Prispevajte za

Dijaško matico

Novost na knjižni polici

Tomas Hardy:

Casterbriški župan

Kmečki dninar, vezalec snopov, je v pijanem stanju, na semnju prodal svojo ženo tujemu mornarju. Žena je z otrokom odšla z drugim moškim, dninarja pa je vse življenje zato preganjala nemila usoda. Postal je sicer ugleden in bogat trgovec z žitom, toda nikoli srečen. Žena se je po domnevni smrti svojega mornarja po dvajsetih letih vrnila k njemu in ga našla kot župana v konservativnem Casterbridgeu, toda kmalu je umrla. Hčerka je umrla v Ameriki in dekle, ki jo pripelje s sabo, je mornarjeva hči. Zdaj se tudi pastorka odvrne od njega. Sodelavec, ki ga je vzel k sebi, da bi prevzel njegovo trgovino, se osamosvoji in ga docela izpodrine. Poroči se z žensko, ki je bila županova ljubica. Počasi propade njegova trgovina, sam in zapuščen od vseh zboli in umre. Taka je kazen premočrtne usode za njegov nekdanji greh. To pa je bistvo zgodbe v romanu Casterbriški župan, katerega slovenski prevod je izdala založba Mladinska knjiga v zbirki Levstikov hram, da bi slovenskim bralcem znova posredovala dobro pripovedno delo. Avtor Thomas Hardy (1840-1928), ki slovenskim bralcem ni neznan, je avtor triindvajsetih romanov, pa čeprav je zaradi nasprotovanja kritike zadnja tri desetletja svojega življenja opustil prozo in se posvetil zgolj poeziji. Med njimi je roman o Casterbriškem županu najbolj preprost in najbolj tragičen tekst, kot je zapisala v spremni besedi slovenska prevajalka Mira Miheličeva. Pri tem je bistvo pripovedi neka nadnaravna sila, ki usmerja celotno dogajanje, neka premočrtna usoda, ki žene nesrečnega župana od prodaje žene, do uspeha v trgovini in premoženju, do nesrečnega konca, izgube žene, hčerke, pastorke, prijatelja in družabnika ter ob izgubi ugleda ter bogastva naravnost v smrt. Če pri tem vijuge Hardyjeve pripovedi izkazujejo premočrtnost in jasnost likov in številne zaplete, ki izvirajo iz strasti, ljubosumnosti in želje po plemenitosti, kaže to samo na dejstvo, da je bil Hardy predhodnik modernemu psihološkemu romanu in da bil seveda daleč pred tradicionalnim angleškim pripovedništvom 19. stoletja, ki mu je tudi nasprotovalo, da se je sam umaknil iz njega. Zgodba o Casterbriškem županu je sicer že močno odmaknjena današnjemu bralcu, ki pa bo v tem romanu našel vendarle ne toliko podobo tradicionalnega in industrijski revoluciji nasprotujočega Calsterbridgea in mestnega življenja v začetkih preteklega stoletja, kot pa prikaze usod ljudi, ki jim je življenje za greh naložilo trdo pokoro in jim obenem nemilo sodilo. Pot od zločina do kazni, od preprostega vezalca snopov preko uglednega trgovca in župana, pa do žalostne smrti v osamelosti, je psihološko prepričljivo in pripovedno zanimivo predočena, tako da bo knjiga tudi današnjemu bralcu lahko marsikaj povedala. Dela svetovne klasike pač s časom nekaj desetletij ne izgube svoje privlačnosti, še manj pa vrednosti.

Fabio Gergolet

9. *Vandranje mladega Doberdobca po Indiji, Šri Lanki in Nepalu*

Plaža je bila sanjska: sinje morje, peščena plaža, v ozadju pa visoke, proti morju močno zakrivljene palme; pod palmami pa so ribiške koče dajale občutek popolnosti. Na plaži je bilo le nekaj gostov, v glavnem so to bili tujci in povsod prisotni domačini, ki ti nenehno ponujajo nekaj izrednega, odličen kup, najboljše kar imajo sploh v Šri Lanki. Približal se mi je fant, ki me je povabil k sebi v hišo (pod palmami seveda). Stopil sem v edino sobo, na desni strani je bilo ognjišče, poleg njega majhna omara, v sredini mizica in v drugem kotu slamarica na kateri je spala njegova sestra z otrokom. Ponudili so mi pijačo in pokazali so mi njihov gmotni položaj, onemel sem. Pomislil sem, da sem pred dnevi bil še v deželi (in mislil sem na Turčijo in ne na Italijo in Zahod), kjer razsipavajo, kjer ljudje ne znajo več ceniti dobrin; v tako kratkem času pa sem lahko videl tako razliko, tako neizmerno revščino; nihče ne ve, če bo naslednji dan lahko jedel, sem si rekel.

Počutil sem se nekako krivega, pustil tam nekaj rupij ter se vrnil k prijateljem. Ko sem to povedal Robertu se je ta nasmejal rekoč, da je to stari trik, kako se da na lahek način priti do denarja. Rekel mi je, da me bo to kaj kmalu minilo. Jasno mu nisem verjel in nisem si mogel predstavljati, da bom lahko tudi sam tako ciničen. Ščasoma pa me to ni več motilo, nisem več okusil tistega sramu ob pogledu na tako bedo, kot sem jo občutil na plaži v Colombu. Nasprotno! Motili so me vsi tisti, ki so me prosili denar, ki so karkoli želeli od mene, ki so me kar naprej spomnijali na to, da sem jaz privilegiran, ker nimam potrebe, da se borim za vsak kos kruha. Ta moj srd pa je postal toliko bolj izrazit in včasih grob v velikih indijskih mestih, Bombayu, Benaresu in Delhiju, kjer je ta beda potencirana do neskončnosti, in kjer ne veš, če si ti mrhovinar, ki glodaš njihove kosti ali obratno.

Tudi če revščina v Colombu ni tako izrazita, sem si zeželel malo «počitka» in tako sva se z Robertom odpravila na jug otoka. Z minibusom (ti so privatni, malenkost dražji, a hitrejši in bolj udobni od državnih avtobusov) sva se peljala do Unawatune, ribiškega, a v zadnjih časih vedno bolj turističnega centra na jugu Šri Lanke. Za pot (123 km) sva odštela vsak po 1000 lir. Kmalu sva pri domačinih najela sobo, zanjo plačala vsak po 1500 lir, ravno toliko je stala res okusna večerja, polovico manj pa zajtrk. Vse cene na Šri Lanki so v sorazmerju z zgoraj navedenimi cenami. Lastnik «Greenlanda» (tako se je imenovala «rest house») se je med drugo svetovno vojno v okviru angleške vojske boril v južni Italiji. «Krasne spomine imam na Benevento, Avellino, Napoli in italijanski Jug,» mi je stalno pripovedoval. Rad sem bil v njegovi družbi. Veliko sva se pogovarjala o vojni, o razvoju otoka in o medčloveških odnosih. Gospod Piyadasa mi je razlagal, da je bilo še do pred nekaj leti nepojmljivo, da bi bila ženska prisotna (kaj šele sodelovala) pri «moških» pogovorih. Sedaj pa se je vse sprostilo. V dolgih toplih večerih smo srebali čaj in klepetali o vsemogočem. Posebno me je zanimalo vse v zvezi s porokami, dediščinami in odnosih med stariši in otroci. Do pred nedavnim je moral vsak oče ob poroki hčerke odšteti tudi po 30.000 rupij (mesečna plača pa se suše okrog 1500 rupij). Vso dediščino so dobili moški potomci (hišo najmlajši sin), zato so bili moški potomci posebno dobrodošli. V družini ima moški glavno vlogo (on, namreč, po njihovem mnenju ustvarja blagostanje), žensko delo pa ni vrednoteno. Vsi ti odnosi, vsa ta razslojenost singalske družbe se počasi a stalno spreminja.

Plaže Šri Lanke so pravo turistično bogastvo tega za nas oddaljenega otoka

Unawatuna je majha vasica, pred kratkim je bilo to le ribiško naselje. V zadnjem času skušajo izkoristiti veliki potencial, ki jim ga nudi krasna in neoskrunjena narava. Morje je seveda tudi tu edinstveno, koralni grebeni in živopisane ribe, ki krasijo morsko dno so tu doma. Rib je veliko, za lov na odprtem morju na večje ribe kot so morski psi in tune, uporabljajo stabilne katamarane. Ob plimi pa se manjše ribe zbirajo od obali, da bi se nahranile. Ribiči jih takrat čakajo na kolih nedaleč od obale in delo je enostavno.

V prijateljski nogometni tekmi proti Grčiji

Prenovljena Italija presenetila z zelo učinkovito in hitro igro

ITALIJA — GRČIJA 3:0 (3:0)

ITALIJA: Bordon (46. min. Galli), Bergomi, Cabrini, Bagni, Vierchowood, F. Baresi, Conti, Ancelotti, Rossi (v 77. min. Altobelli), Dossena, Giordano.

GRČIJA: Sarganis, Gunaris, Vamvakulas (v 72. min. Kostikos), Galitsios, Michos, Xantopulos, Lemonis, Semetzidis, (v 64. min. Kusulakis), Anastopulos, Papaioannu (v 46. min. Ardizoglu), Alavandas.

STRELCI: v 16. min. Giordano, v 22. min. Cabrini, v 37. min. Rossi.

SODNIK: Brunmeier (Avstrija).

GLEDALCEV: 42 tisoč.

BARI — Izredno hitra igra z natančnimi podajami, nikakršnega nepotrebnega preigravanja, agresivnost v obrambi in velika prodornost v napadu ter urejenost na sredini: Italije včeraj tako rekoč ni bilo prepoznati, vsaj prvih petinštirideset minut in vsaj tiste Italije, ki je po blestečem «mundialu» klavrno nadaljevala s kvalifikacijami za nastop na evropskem prvenstvu, kjer je «azzurre» čakalo razočaranje za razočaranjem.

Sedaj, ko je Italija zgubila vsako upanje na uvrstitev na evropsko prvenstvo, se je Bearzot odločil, da ekipo pomladi. Do svetovnega prvenstva manjkajo namreč tri leta, Italija je kot prvak uvrščena naravnost v finalni del in zato jo v teh treh letih v bistvu čakajo same prijateljske tekme. Prav zato ni imelo pomena še naprej odlašati. Tako je očitno menil tudi Bearzot, saj je sinoči dal priložnost kar osmim igralcem, ki niso nastopili na «mundialu». Kot so ga pred časom nekateri hudo kritizirali, da bi si raje pustil odrezati roko, kot se odločil za tako novost, je bilo tudi tokrat slišati govorice, da je osem igralcev naenkrat le preveč. Dogodki pa so tudi tokrat potrdili pravilnost Bearzotovih izbir, saj se je ekipa odlično odrezala, čeprav ne smemo seveda pozabiti, da so bili igralci res motivirani, da se izkažejo v državnem dresu, kot tudi ne gre prezreti, da je bil nasprotnik izredno slab.

V prvem polčasu so tako «azzurri» pod režijo izredno razpoloženega Dossene zaustavljali Grke že na njihovi polovici igrišča, brez težav in tudi z na oko dopadljivo igro prehajali skozi njihovo obrambo in tudi dosegli zanesljivo prednost.

V drugem delu so Italijani razumljivo popustili, kar pa gostje niso znali ali niso mogli izkoristiti. Ritem je precej padel, proti koncu pa so «azzurri» spet nekoliko poprijeli, vodstva vendarle niso več povišali.

Mladi «azzurri» niso navdušili

TERRAGONA — V včerajšnjem prijateljskem nogometnem srečanju, ki bo «azzurrom» služilo kot koristna preizkušnja pred verjetno odločilno tekmo proti Romuniji za nastop na finalnem delu evropskega prvenstva «under 21», je Italija igrala neodločeno proti Španiji 2:2. Prvi so povedli Španci v 35. min. s Salinasom, nakar je v 61. min. izenačil Galderisi. Domačini so znova povišali vodstvo šest minut kasneje z Aynetom, končni izid pa je v 78. min. postavil Vignola z enajstmetrovko zaradi prekrška nad Galderisijem v kazenskem prostoru.

Na Mladinskih igrah v Rimu

Tanja Kalc (Kosovel) osvojila prvo mesto

Zmagala je v teku na 80 m ovire

Tanja Kalc, dijakinja srednje šole S. Kosovel je na sklepnem delu Mladinskih iger v Rimu dosegla izjemen uspeh: v teku na 80 m ovire je namreč skupno s Sabrino Gozzo (Pomezia Rim) osvojila prvo mesto z odličnim časom 12"78 (elektronsko merjenje).

Tanja Kalc, ki se sicer ukvarja z atletiko pri Boru, je s tem podvigom dosegla enega izmed največjih uspehov v zgodovini našega «šolskega športa» sploh.

V metu kroglice pa sta na finalnem delu v Rimu nastopila še dva naša predstavnika: Igor Sedmak (Levstik) in Mirjam Gregori (Ciril in Metod). Oba pa se nista uvrstila v finale.

Sicer pa že nastop na tem sklepnem delu Mladinskih iger pomeni za oba tekmovalca velik uspeh.

Od 7. do 9. oktobra pa bosta na teh igrah zaposlena še dva naša atleta: Vasilij Pečar (Žiga Zois) in Tiziana Natural (Žiga Zois).

Medtem pa se igre v Rimu nadaljujejo ob velikem navdušenju tisočerih mladih tekmovalcev in tekmovalk.

● **BRITANSKI PILOT** Richard Noble je z avtomobilom na reakcijski pogon dosegel hitrost 1025,15 km na uro in tako popravil trinajst let star svetovni rekord Američana Garyja Gabelicha (1001,01 km na uro). Rekord je Noble dosegel na progi v puščavi v Nevadi.

Na avtomobilskem rallyju Sanremo

Finec Alen (lancia) še povečal prednost

SANREMO (Imperia) — Finec Alen, ki tekmuje skupaj s Kivimakijem na «lancia 037», je po prvih dveh posebnih vožnjah četrte etape avtomobilskega rallyja Sanremo še povečal prednost pred drugouvrščeno švedsko dvojico Blomquist - Cederberg (audi quattro). Alenova prednost sedaj znaša 2'04".

Tudi na tretjem mestu je vozilo «lancia 037», ki ga upravlja Zahodni Nemec Roehrl, ki je bil včeraj najboljši in je tako zmanjšal svoj zaostanek za vodečim Alenom na 3'03". Sledijo: 4. Toivonen (Fin.) opel manta 400 po 4'44"; 5. Mouton (Fr.) audi quattro 5'40"; 6. Bettega (It.) lancia 037 po 6'05"; 7. Vaatanen (Fin.) opel manta 400 po 6'20"; 8. Vudafieri (It.) lancia 037 po 7'54"; 9. Biasion (It.) lancia 037 po 8'53"; 10. Cerrato (It.) opel po 13'29".

Na dirki je sedaj ostalo še 46 vozil. Le za las ni zaradi požara moral predčasno končati dirko tudi Francoz Darniche: ko so se iz njegovega avtomobila dvignili zublji, pa je hladnokrvno ustavil motor, izstopil, pogasil plamene in spet sedel za volan.

ZRN boljša od Avstrije

GELSENKIRCHEN — V enj najpomembnejših tekem 6. kvalifikacijske skupine za nastop na evropskem nogometnem prvenstvu je sinoči Zahodna Nemčija s 3:0 premagala Avstrijo.

Lestvica 6. skupine je sedaj naslednja:

Avstrija	7	4	1	2	14:7	9
Severna Irska	6	4	1	1	7:4	9
Zah. Nemčija	5	3	1	1	8:2	7
Turčija	5	1	1	3	3:10	3
Albanija	7	0	2	5	3:12	2

● **KVALIFIKACIJE ZA OI.** Včeraj so odigrali dve kvalifikacijski nogometni tekmi za olimpijske igre. V Atenah je SZ premagala Grčijo s 3:1 (1:0). V Rostocku pa je NDR premagala Finsko z 1:0 (1:0).

PRIJATELJSKA TEKMA

Francija — Španija 1:1

PARIZ — V sinočnji prijateljski nogometni tekmi sta Francija in Španija igrali neodločeno 1:1 (0:0).

Za Francoze je v 60. min. povedel Rocheteau, Španci pa so izenačili devet minut pred koncem tekme s Juanom Antoniom Senom iz enajstmetrovke.

Optimizem Samarancha

BEOGRAD — Tudi na včerajšnji uradni otvoritvi «Evropske konference o športu» ni predsednik mednarodnega olimpijskega odbora Samaranch zamudil priložnosti, da ne bi znova izrazil svojega optimizma glede udeležbe Sovjetske zveze na igrah v Los Angelesu.

V svojem govoru je Samaranch med drugim tudi zahteval, da morajo vlade v posameznih državah zagotovitj svojim olimpijskim odborom avtonomijo in neodvisnost

Konference v Beogradu se udeležujejo vladni predstavniki ter zastopniki športnih organizacij iz 25 držav. Edino sedež Italije je bil včeraj prazen, ker bodo njeni predstavniki dopotovali danes popoldne.

V treh dneh dela se bodo na konferenci lotili predvsem dveh tem: Evropa in pa razvoj športa v deželah tretjega sveta ter možnosti sodelovanja med Evropo in ostalim svetom nasploh.

V 1. jugoslovanski nogometni ligi

Olimpiji le točka

Ljubljančani so doma igrali neodločeno z Vojvodino

V včerajšnjem, 10. kolu prve jugoslovanske nogometne lige je ljubljanska Olimpija igrala le neodločeno proti novosadski Vojvodini. Ljubljančani so tako še naprej ostali zadnji na lestvici, čeprav v dokaj «elitni družbi». Poleg Vardarja in Olimpije sta namreč na zadnjem mestu s sedmimi točkami še zagrebški Dinamo in niški Radnički.

Včerajšnja tekma v Ljubljani je bila na dokaj poprečni ravni. Olimpija pa je igrala svojo doslej najslabšo tekmo in neodločen izid brez zadetkov je tudi pravilno pačilo za igro, ki sta jo prikazali obe moštvi.

V derbiju včerajšnjega kola je zagrebški Dinamo dokaj nepričakovano, toda povsem zasluženo premagal Sarajevo kar s 4:0. Dva gola pa je dal kapetan Velimir Zajec.

IZIDI 10. KOLA

Olimpija - Vojvodina	0:0
Rijeka - Čelik	4:1
Dinamo (Z) - Sarajevo	4:0
Diunamo (V) - Hajduk	1:1
Partizan - Osijek	3:0
Željezničar - Velež	1:0
Sloboda - Radnički	4:1
Budučnost - C. zvezda	1:0
Priština - Vardar	2:1

● **«UNDER 21».** V včerajšnjih kvalifikacijskih tekmah za evropsko nogometno prvenstvo za nogometaše pod 21. letom je ZRN premagala Avstrijo z 2:1, Francija pa je odpravila Luksemburg z 2:0.

● **«JESENSKI POKAL».** Kar 500 posadk se bo udeležilo nedeljske regate za «Jesenski pokal», ki bo v Trstu.

To je že petnajsta tovrstna regata, ki jo prireja jadralni klub iz Barkovelj in Grljana

Po gostovanju goriških odbojkarjev v Kanalu

Utrjeni stiki med Juventino in Salonitom

Prejšnji ponedeljek so odbojkarji Juventine gostovali v Kanalu, kjer so odigrali dve prijateljski tekmi s Salonitom. Najprej je igrala mladinska, nato pa članska ekipa. Čeprav je v obeh tekmah slavilo domače moštvo, naši ekipi nista razočarali.

MLADINCI

Salonit — Juventina 3:0 (15:2, 15:4, 15:9)

Salonit je slovenski prvak in je bil premočan tekmec za naše moštvo, ki je opravilo prvi letošnji nastop. Čeprav so bili naši poraženi, je bil novi trener Boris Jelovčan iz Kanala zadovoljen. Opazili smo predvsem tehnični napredek pri nekaterih posameznikih. To je sad desetdnevnega tečaja, ki je organiziran avgusta za mladince.

ČLANI

Salonit — Juventina 3:0 (15:7, 15:9, 16:14)

Tudi v drugi tekmi so domačini pokazali, da so boljši in da spadajo med najboljše ekipe v Sloveniji. Belordeči vsekakor niso odigrali podrejene vloge in so večkrat spravili v težave domače moštvo. Naši fantje so prikazali tudi lepo igro, čeprav še niso uigrani, saj so pričeli s treningi šele pred kratkim. Poleg tega imajo še težave s telovadnico, saj morajo trenirati na odprtem igrišču doma «Andrej Budal», ker je občinska telovadnica zaprta.

MLADINSKA EKIPA JUVENTINE: Robert Krpan, Aleš Cej, Andrej Vogrič, Danjel Brajnik, Erik Bensa, Marjan Zavadlav, Damjan Lutman, Andrej Paulin, Livio Mučič, Livio Bastiani.

ČLANSKA EKIPA JUVENTINE: Mavricij in Lucijan Černic, Ivan Plesničar, Dionisio Visintin, Rajko Petejan, Rado Lavrenčič, David Mučič, Renzo Faganel, Igor Juren, Marko Jarc.

Po končanih tekmah so se odgovorni obeh društev domenili za vrsto prijateljskih tekem, skupne nastope in organizacijo raznih turnirjev in predavanj. (zip)

Petar Skansi dal ostavko

PESARO — Jugoslovan Petar Skansi ni več trener Scavolinija. «Mučna afera», ki se je porajala ob neljubih dogodkih glede jugoslovanskega košarkarskega strokovnjaka (nihče ni vedel, če so Skansija odslovili odborniki, igralci itd), se je končala s tem, da je včeraj sam Skansi dal ostavko.

V Repnu Kras - Digitron

V Repnu bo danes ob 17. uri prijateljska nogometna tekma med najmlajšo ekipo Krasa in pionirsko ekipo NK Digitron iz Buj.

Košarkarska C-1 liga: pred sobotnim Jadranovim gostovanjem

Negroni (Pesaro): «Naš cilj je obstanek v ligi»

Po nepričakovanem spodrsljaju doma proti bolonjskemu moštvu CEAM bodo jadranovci v soboto gostovali v Pesaru, kjer se bodo spoprijeli z ekipo Delfina, ki je v uvodni tekmi v Castelfrancu izgubila kar s 37 točkami razlike.

Moštvo iz Pesara je prava neznanka, zato smo poiskali predsednika društva US Delfino Negronija, da bi nam predstavil svojo ekipo.

«Letos smo napredovali iz C-2 lige skupno s Todijem. Vključili pa so nas v B skupino C-1 lige,» nam je po telefonu povedal predsednik društva Negroni. «Naše moštvo sestavljajo vsi košarkarji, ki so 'zrasli' v našem društvu. Ekipa je tako zelo mlada, če izvzamemo veterana Riccija, ki je star 31 let in je tudi igral pri Honkyju iz Fabriana, ko pa je to društvo igralo v B ligi. Žal, nimamo visokih igralcev, kar je velik handicap v tej ligi, v kateri je konkurenca zelo ostra.»

«V prvem kolu ste v Castelfrancu visoko izgubili . . .»

«Takoj naj pristavim, da je naš glavni cilj, da ostanemo v ligi. V Castelfrancu smo visoko izgubili proti zelo močnemu moštvu. Proti takim ekipam nimamo kaj iskati.»

«Predsednik, kaj veste o Jadranu?»

«Vem, da to moštvo sestavljajo igralci, ki so pripadniki slovenske manjšine v Italiji. Rekli so mi tudi, da je Jadranovo občinstvo izredno, da se na vsaki tekmi zbere več kot 2.000 gledalcev. Žal, pa je pri nas glede navijačev povsem obratno. Na naših srečanjih je največ 200 gledalcev. Veste, tu v Pesaru vsi norijo za Scavolini. Mi pa smo moštvo enega od rajonov iz Pesara.»

«Kaj menite o Jadranovem porazu v prvem kolu?»

«Bil sem presenečen. Bolonjsko moštvo je lani nazadovalo v C-2 ligo. Je z njimi igral kak novi košarkar?»

«Da, CEAM se je v Trstu predstavil s povsem prenovljeno ekipo. Med drugim je igral tudi Benelli . . .»

«Nekdanji igralec Sinudyneja?»

«Prav on,» smo pristavili.

«Potem je zadeva že precej jasna. Vseeno pa bi bilo pričakovati, da bo Jadran zmagal.»

«Vi ste dolgoletni košarkarski delavec. Bili ste celo predsednik prvoligaša iz Pesara, sedanjega Scavolinija. Dobro poznate tudi razmere v tretjeligaškem prvenstvu. Kaj menite o prvem kolu te lige?»

«Bilo je nekaj presenečenj. Prvo je to, da je Jadran izgubil doma, drugo pa, da je Servolana zmagala v Trevisu, kjer so sestavili zelo dobro moštvo.»

«Več srečanj pa se je končalo z majhno razliko v koših . . .»

«To pa ni presenetljivo. Tretjeligaško prvenstvo je že od nekdaj zelo izenačeno. Res je, da vsako leto izstopa nekaj ekip, mnogo pa je takih moštev, ki so si izenačena in zato je predvsem boj za obstanek v ligi izredno ogorčen.»

«In še vprašanje o sedanjih dogodkih v Pesaru. Kaj menite o aferi s Skansijem?»

«Scavolini pri vsej tej aferi gotovo ni zapustil najboljšega vtisa. Glede Skansija pa menim, da bi ga moralo društvo zamenjati, ko sta iz Pesara odšla Kičanović in Jerkov. Brez teh košarkarjev je propadel tudi Skansijev koncept dela. Pod pritiskom navijačev je tako vodstvo moralo zamenjati svojega trenerja že po prvem prvenstvenem kolu, kar izgleda precej smešno.» (B. Lakovič)

«POKAL MESTA TRST» (MLADINCI)

Visok poraz Sokola

Inter 1904 - Sokol (49:30) 107:55

SOKOL: Caharija 2, Pertot 18, Ušaj 8, Bogatec, Klanjšček 4, Gruden 6, Buzan 5, Devetak, Žbogar, Sedmak 3, Pahor 9.

V 2. kolu «Pokala mesta Trst» so Nabrežinci spet visoko izgubili, kar je primerno plačilo za neučinkovito in brezglavo igro, ki so jo prikazali v teku tekme. Do 11. minute prvega polčasa so naši igrali res solidno v napadu kot tudi v obrambi in so zaostajali le za eno točko. Nato so se neverjetno zmedli in dovolili nasprotniku, da je dosegel 19 zaporednih pik, Nabrežinci pa nobene.

Od posameznikov bi omenili le srčno igro Pertota. Že danes bodo naši spet na igrišču na domačih tleh ob 20.30 proti tržaški peterki Scoglietta. (Andrej P.)

V soboto, 1. oktobra, se bo pričela 1. jugoslovanska košarkarska liga

Drvarič: «Obeta se zelo izenačeno prvenstvo»

V soboto, 1. oktobra, se bo pričelo 39. jugoslovansko košarkarsko prvenstvo v prvi ligi. Tudi letos bo sistem tekmovanja podoben lanskemu, to je s končnico prvenstva («play-offs»).

Lansko prvenstvo se ni končalo najbolje. Nasprotno! Žalostni dogodki glede finalnega srečanja med Bosno in Šibenko so krepko zmajali že itak slabo organizacijo, ki je že nekaj let značilna za jugoslovansko košarko. Nastop na evropskem prvenstvu v Franciji, kjer so «plavi», ne samo zaradi igre, zapustili dokaj slab vtis, je še v večji meri zrahljal sloves jugoslovanske košarke na stari celini.

«Jugobasket» si je znatno opomogel z nepričakovano, toda zasluženo zmago na sredozemskih igrah v Maroku, kjer je reprezentanco vodil Janez Drvarič, sicer trener ljubljanske Olimpije.

In prav Drvariča smo vprašali za oceno bližnjega prvenstva.

«Predvidevam, da bo prvenstvo izredno izenačeno. Izrazitih favoritov za osvojitev državnega naslova ni. Vsekakor boljša moštva od drugih pa naj bi bila Crvena zvezda, Cibona, Zadar in Bosna. Vsa ostala moštva pa so si izenačena in vsa imajo enake možnosti, da se borijo za sredino lestvice. Verjetno je nekoliko slabši le skopski Rabotnički. Glede na to, da je več izkušenih košarkarjev obleklo vojaško suknjo, potem bi moralo biti to prvenstvo mladih.»

«Kaj pa tvoja Olimpija?»

«Mi bomo verjetno ponovili lanski nastop. To je, da bomo nekje na sredini lestvice. Z nepredvidenim odhodom Vujačića je tako spodletel plan, da bi se že letos priključili moštvom zgornjega vrha. Mi bomo nastopili v glavnem z mladim moštvom in ob izkušenih Vilfanu in Subotiću računam še na doprinos Brodnika, Šantlja, Hauptmana, Kotnika, Mrženka, Todorovića in drugih.»

«Dejal si, da bo to prvenstvo mladih. Kateri pa so mladi, ki naj bi igrali pomembnejšo vlogo v tem prvenstvu?»

«Le-teh je več. Največji naš talent Dražen Petrović trenutno odslužuje vojaški rok. Pričakovati je tako, da bodo v prvi plan prišli Čutura in Vukičević iz Cibone, Primorac iz Bosne, Petrović iz Crvene zvezde, Vranković iz Zadra, Čeko iz Jugoplastike, Bukmirović in Cvijetičanin iz Partizana.»

«Prvenstvo pa se je precej osiromašilo z odhodom v JNA nekaterih odličnih košarkarjev . . .»

«Nedvomno je prvenstvo z odhodom v JNA Dražena in Bobana Petrovića, Knega, Marića in mnogo drugih dokaj izgubilo. To vrzel pa bodo lahko delno napolnili mladi. Poleg tega so se iz vojske vrnili Skroće, Nakić, Pešić.»

«V tujini pa so vsi najboljši jugoslovanski košarkarji od Kičanovića do Dalipagića, Jerkova, Radovanovića. Letos pa se je odločil za inozemstvo tudi Polanec, ki bi verjetno še kako koristil tvoji ekipi.»

«Pred odhodom Polanca nismo seveda vedeli, da nas bo zapustil Vujačić. S Polancem pa smo že leto prej imeli dogovor, da mu damo izpisnico za tujino in tako je odpotoval v Turčijo.»

«Pa velikem slavju na sredozemskih igrah je marsikateri časopis, in po našem mnenju povsem pravilno, zapisal, da si najbolj zaslužen za osvojitev zlate kolajne. Kateri je bil tvoj recept za veliki podvig v Casablanci?»

«O svojem delu in uspehu pustim drugim oceno. O receptu velikega slavja v Casablanci proti Italiji, ki je nastopila z nekaterimi evropskimi prvaki, mi pa s skoraj povsem novo postavo, bi dejal le to: od svojih fantov sem zahteval zvrhano mero požrtvovalnosti in borbenosti. Prepričan sem namreč, da na tekmi igrajo igralci in ne 'imena'. Na igrišču so pomembni košarkarji, rezultat, besedičenje in podobno pri vrhunskem športu ne pomenita prav nič.»

Pripravil
BRANKO LAKOVIČ

Tako Ljubljančani na startu

OLIMPIJA LJUBLJANA

4	MATEJ JANŽEK	1962	195 cm	branilec
5	BOGDAN BLAZNIK	1960	200 cm	krilo
6	BOJAN BRODNIK	1960	191 cm	branilec
7	BOJAN KOMPARA	1963	207 cm	center
8	MARJAN MRŽEK	1963	206 cm	center
9	SLOBODAN SUBOTIĆ	1956	201 cm	krilo
10	DUŠAN HAUPTMAN	1960	185 cm	branilec
11	SPASOJE TODOROVIĆ	1958	207 cm	center
12	PETER VILFAN	1957	191 cm	branilec
13	ZLATKO ŠANTELJ	1959	198 cm	krilo
14	SLAVKO KOTNIK	1963	206 cm	center
15	VLADO MIČUNOVIĆ	1964	191 cm	branilec

Trener: JANEZ DRVARIČ; pomočnik: LAN BRENK.

1. kolo (sobota, 8. oktobra)

V LJUBLJANI: Olimpija - Šibenka Šibenik
V BEOGRADU: Partizan - IMT Beograd
V ČAČKU: Borac - Cibona Zagreb
V SPLITU: Jugoplastika - Rabotnički
V ZADRU: Zadar - Bosna Sarajevo
V BEOGRADU: Crvena zvezda - Budučnost Titograd

Kdo je Janez Drvarič

Janez Drvarič se je rodil 21. 5. 1949 v Radencih, kjer je tudi začel svojo košarkarsko kariero. Najprej je nastopil v tem kraju kot kadet, mladinec in nato do leta 1968 v članski ekipi, ki je igrala v republiški ligi.

Vpisal se je na Visoko šolo za telesno kulturo v Ljubljani in od leta 1970 se je začel ukvarjati s trenerstvom. Treniral je kadete Ilirije, nato pionirje in kadete Olimpije, postal strokovni sodelavec Košarkarske zveze SRS in vodil slovenske selekcije do leta 1977. Tedaj je namreč prevzel člansko moštvo Slovana. Iz 2. zvezne lige je moštvo napredovalo v 1 - B ligo v kateri se mu je za las izmuznilo napredovanje v prvo jugoslovansko ligo. Sedaj pa že drugo sezono vodi ljubljanskega prvoligaša Olimpije. Vmes je vodil državni selekciji kadetov in mladincev, bil pomočnik Josipa Djerdje na evropskem prvenstvu v Franciji, kot glavni trener jugoslovanske članske reprezentance pa je letos osvojil naslov balkanskega prvaka in prvo mesto na sredozemskih igrah v Maroku.

Ob robu «jugoprvenstva»

● **DOSEDANJI PRVAKI.** 1945 Selekcija JNA; 1946 Crvena zvezda Beograd; 1947 C. zvezda; 1948 C. zvezda; 1949 C. zvezda; 1950 C. zvezda; 1951 C. zvezda; 1952 C. zvezda; 1953 C. zvezda; 1954 C. zvezda; 1955 C. zvezda; 1956 Proleter Zrenjanin; 1957 Olimpija Ljubljana; 1958 OKK Beograd; 1959 Olimpija; 1960 OKK Beograd; 1961 Olimpija; 1962 Olimpija; 1963 OKK Beograd; 1964 OKK Beograd; 1965 Zadar; 1966 Olimpija; 1967 Zadar; 1968 Zadar; 1969 C. zvezda; 1970 Olimpija; 1971 Jugoplastika Split; 1972 C. zvezda; 1973 Radnički Beograd; 1974 Zadar; 1975 Zadar; 1976 Partizan Beograd; 1977 Jugoplastika; 1978 Bosna Sarajevo; 1979 Partizan; 1980 Bosna; 1981 Partizan; 1982 Cibona Zagreb; 1983 Bosna.

● **STRELCI OD 1963 DO 1983.** 1963 Korać (Beograd); 1964 Korać (Beograd); 1965 Korać (Beograd); 1966 Cvetković (C. zvezda); 1967 Cvetković (C. zvezda); 1968 Mišović (Borac); 1969 Mišović (Borac); 1970 Plećaš (Lokomotiva); 1971 Mišović (Borac); 1972 Mišović (Borac); 1973 Šolman (Jugoplastika); 1974 Mišović (Borac); 1975 Plečaš (Lokomotiva); 1967 Kičanović (Partizan); 1977 Dalipagić (Partizan); 1978 Kičanović (Partizan); 1979 Kičanović (Partizan); 1980 Skroče (Zadar); 1981 Skroče (Zadar); 1982 Dalipagić (Partizan); 1983 D. Petrović (Šibenka).

OB ROBU NAŠIH NOGOMETNIH IGRIŠČ

Vzroki poprečnega starta naših enajsteric

Igor Čuk

Čeprav amaterska nogometna prvenstva so se komaj začela, saj so v 1. in 2. ligi odigrali tri kola, v 3. ligi pa šele dve, je bilo iz dosedanjih izidov takoj razvidno, da naše enajsterice niso startale najboljše, saj prav kar se tiče 1. in 2. lige nobena od naših ekip (Vesna, Kras, Primorje in Zarja) ni še prišla do zmage.

Obrnili smo se do Igorja Čuka, ki je v nogometnih krogih precej poznan, saj je več let igral v vrstah Brega, kjer trenutno opravlja nalogo trenerja mladinskih ekip, ter je obenem tudi odbornik društva. Poleg tega pa je Igor tudi več let član nogometne komisije pri ZSŠDI in je po smrti Oskarja Vatovca za kratko obdobje sprejel tudi funkcijo načelnika omenjene komisije. Prav zaradi tega ima Igor jasen pregled nad vsemi našimi ekipami in zato smo mu zastavili nekaj vprašanj.

Kako ocenjuješ slab start naših ekip s Tržaškega in kakšne možnosti imajo posamezne ekipe v letošnjih prvenstvih?

«Začeli bi kar pri Vesni, ki igra v 1. AL. Križani so letos pomladili ekipo in zato je povsem razumljivo, da se v začetku to pozna, saj mladim primanjkuje izkušenost. Mislim pa, da v nadaljevanju bodo prav mladi mnogo pripomogli, da bo ekipa nadoknadila zamujeno in da si bo tudi letos zagotovila obstanek v ligi. Kar se pa tiče 2. AL nisem preveč optimist, nasprotno prepričan sem, da bo gotovo ena od naših treh ekip izpadla iz lige. Najresnejši kandidat je morda Primorje, ki je šibkejše od lani, ne vem če le v napadu ali pa tudi v obrambi. Dejstvo je, da proseška enajsterica igra nemotivirano. Mnogo več sem seveda v tem začetnem delu pričakoval tudi od Krasa, kar se pa tiče Zarje, čeprav je ekipa tudi letos slaba v napadu, zna enajsterica to pomanjkljivost dobro nadoknaditi z zagrizeno in dinamično igro ter nikoli ne popusti. Dvakrat je namreč izgubljala, a ji je obakrat uspelo izenačiti.

Kar se pa tiče 3. AL mislim, da bo Breg vsekakor odigral dobro prvenstvo, čeprav, vsaj za letos, sem prepričan, da se ne bo potegoval za napredovanje, ker v tej skupini je več dobrih ekip, med katerimi tudi Olimpia, proti kateri smo prav v nedeljo izgubili. Tudi v drugi skupini bo naloga Gaje in Primorca težka, predvsem zaradi tega, ker ne smemo pozabiti, da jih čakajo gostovanja na Goriškem (kar sedem) in med goriškimi ekipami je prav gotovo več takih, ki računajo na napredovanje. Mislim, da bo Gaja opravila še kar dobro prvenstvo, za Primorca pa bo seveda mnogo težje od lani, ko je zasedel prvo mesto skupno z Aurisino.»

B. Rupel

OBVESTILA

ZSŠDI

obvešča, da bo jutri, 7., v soboto, 8. in nedeljo, 9. oktobra, v Lipici tečaj za nogometne inštruktorje v organizaciji ZTKO Sežana in sicer: v petek od 17. do 20. ure, v soboto od 8. do 12. in od 13. do 20. ure ter v nedeljo od 8. do 12. ure. Za vse informacije se lahko zainteresirani trenerji obrnejo na urad ZSŠDI v Trstu, tel. 767304.

Športna šola Trst

potrjuje urnike vadbe za otroški vrtec, ki bo ob ponedeljkih in četrtkih od 16. do 17. ure. Nespremenjen je tudi urnik vadbe za starše in otroke stare od 2 do 4 let. Vadili bodo ob ponedeljkih in četrtkih od 16. do 17. ure. Vadba bo na stadionu 1. maj, Vrdelska cesta 7, tel. 51377.

Športna šola Trst

obvešča, da bo seja glavnega odbora športne šole danes, 6. t.m., ob 20. uri v Ul. sv. Frančiška 20.

Šahovska komisija ZSŠDI

prireja jutri, 7. oktobra, ŠAHOVSKI BRZOTURNIR za vse! Vpisovanje in pričetek ob 19. uri na sedežu ZSKD (Ul. sv. Frančiška 20/2).

Iz planinskega sveta

Bližnje delovanje SPDT

V nedeljo so v Žabnicah v Kanalski dolini predali svojemu namenu prvi slovenski planinski dom v Italiji, ki ga upravljajo člani Zadruge Mangart, katerih prva predpostavka je tudi članstvo v SPDT. To društvo je ob priliki odprtja Doma Mangart priredilo avtobusni izlet, mnogo planincev pa je prišlo z osebnimi avtomobili in z vlakom. To je bilo lepa prilika za srečanje zamejskih planincev med sabo, pa tudi s slovenskimi planinci z druge strani meje. V kratkem bo občni zbor Zadruge Mangart, na katerem bodo razpravljali o celi vrsti perečih problemov, predvsem pa o bližnjem upravljanju doma in njegovi racianalni uporabi.

* * *

SPDT prireja to nedeljo, 9. oktobra, ob priliki 5. spominskega pohoda na Slavnik, ki ga organizira Obalno planinsko društvo iz Kopra, izlet na Slavnik z osebnimi avtomobili. Zbirališče planincev bo ob 8. uri pred cerkvijo v Bazovici, od koder bodo z avtomobili krenili do Skadanščine, kjer se bo začel približno dveurni pohod. Izlet vodi Ervin Gombač, pri katerem lahko dobite vse informacije (tel. 724131). Svečanost bo na vrhu pred Tumovo kočo ob 11. uri, vsi udeleženci pohoda pa bodo dobili posebno izkaznico in trim značko. Udeleženci treh pohodov prejmejo bronasto značko, za šestkratne udeležence je predvidena srebrna, za devetkratne zlata značka, desetič pa bodo udeleženci prejeli plaketo. Vabljeni so vsi, saj je izlet primeren za vse ljubitelje prirode.

Še nekaj izletov in informacij SPDT

SPDT prireja v nedeljo, 23. oktobra, tradicionalni avtobusni izlet v neznano. Vsi udeleženci morajo vzeti s seboj potne liste. Izlet bo povezan s srečanjem s člani pobratenega PD Integral iz Ljubljane. Vse podrobnosti bomo še javili.

* * *

Z začetkom šolskega leta se spet nadaljujejo izleti Športne šole Trst v organizaciji SPDT za osnovnošolske in predšolske otroke. Prvi sezonski izlet bo v nedeljo, 30. oktobra, po tržaškem Krasu.

* * *

V nedeljo, 16. t.m., bodo s svečanostjo v Ravasclettu predali namenu novo zavarovano alpinistično pot s fiksnimi klini na bližnji vrh Gamsspitze. Pot so pripravili člani CAI-Ravascletto pod vodstvom svojega predsednika Sergia de Infantija. Težavnostna stopnja poti je III +, svečanosti in pa «poskušnje» poti se bo udeležila tudi delegacija alpinistov in planincev SPDT.

* * *

Jutri se bo na stadionu «I. maj» pri Sv. Ivanu ob 20.30 začela predsmučarska telovadba in rekreacija SPDT, ki jo že dolga leta vodi prof. Giani Furlanič. Telovadba bo nato vsak petek, vpisovanje pa je na kraju samem. Vabljeni so vsi smučarji, pa tudi tisti, ki bi se radi malo razgibali. Lani je ta rekreacija trajala od oktobra pa do junija, skupno torej osem mesecev na željo udeležencev samih, kar pomeni, da je znal prof. Furlanič strokovno in vešče navdušiti in učiti mlajše in starejše športnike.

* * *

V kratkem se bo tudi začela predavateljska sezona SPDT, ki jo že vrsto let vodi prof. Marinka Pertot. V četrtek, 20. oktobra, bo znani slovenski planinski fotograf, ki je že predaval pri nas, Jaka Čop, prikazal 180 umetniških diapozitivov iz Julijcev, predavanje pa bo imenoval «Raj pod Triglavom». Obenem bo v Gregorčičevi dvorani v Trstu (Ul. sv. Frančiška 20/2), kjer bo tudi predavanje, razstava nekaj njegovih umetniških gorskih črnobelih slik. Predavanje in sploh majhno slavje ob začetku predavateljske sezone se bo pričelo ob 20. uri. Jaka Čop je objavil med drugim mnogo večkrat ponatisnjenih fotografskih zbirk, kot npr. «Viharniki», «Raj pod Triglavom» in pa «Svet med vrhovi». Jaka Čop bo tudi predaval na nekaterih slovenskih osnovnih šolah.

Planinske postojanke

S prihodom jeseni in spremenljivega vremena prihajajo novice o zapiranju slovenskih planinskih postojank. Prejšnji teden so v Kamniških Alpah zaprli Češko kočo, Kovinarsko kočo v Zasipski dolini in Kocbekov dom na Korošici. Na Šiji so zaprli Dom Močila Marjanca, na Vršiču pa Poštarski dom, ki ga upravljajo planinci PTT iz Ljubljane. Komaj slovesno odprti Triglavski dom na Kredarici, ki ga upravlja najbolj številno slovensko planinsko društvo PD Ljubljana Matica, so tudi že zaprli, prav tako pa Kočo pri Sedmerih triglavskih jezerih, Kočo pri Savici ter Dom Zorka Jelinčiča na Črni prsti, ki je zelo priljubljena izletniška točka zamejskih Slovencev. Pred dnevi so zaprli tudi Dom na Uršlji gori, odpirali pa ga bodo ob lepih vremenih in koncih tedna. PD Nova Gorica bo od sedaj naprej oskrbovala Dom dr. Klementa Juga v Lepeni in Gomiščkovo zavetišče na Krnu le ob sobotah in nedeljah, zaprta pa je že koča na Črnem vrhu nad Cerknim, koča na Poreznu pa je od 18. septembra dalje odprta le ob nedeljah, če je lepo vreme in za večje skupine, če se prej najavijo. PD Kamnik pa obvešča, da bo Cojzovo kočo na Kokrškem sedlu prenehalo oskrbovati 16. t.m., kočo na Kamniškem sedlu pa 23. oktobra. Prava planinska sezona se je torej dokončno zaključila.

Na Kaninu so odprli nov planinski dom

Istočasno z otvoritvijo Doma Mangart so na oni strani meje, pravzaprav niti ne tako daleč, odprli na Kaninu za Konjcem nov planinski dom Petra Skalarja, ki so ga bovški planinci gradili celih deset let. To je verjetno največja povojna pridobitev primorskega planinstva. Dom je tudi ena izmed najvišje ležečih slovenskih postojank, saj so ga zgradili na višini 2260 metrov.

D. JELINČIČ

Naročnina: Mesečna 9.000 lir - celoletna 108.000 lir. - V SFRJ številka 10.00 din, naročnina za zasebnike mesečno 100,00, letno 1000,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 140,00 letno 1400,00 din.
Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374
Za SFRJ - Žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 23 mm) 39.000 lir. Finančni in legalni oglasi 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 550 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi, iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.

primorski dnevnik

6. oktobra 1983

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481)83382 - 85723
ČEDAD Stretto De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190
Odgovorni urednik **Bogumil Samsa**

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Po zadnjem močnem potresnem sunku, ki je prizadel Pozzuoli

Pet tisoč prebivalcev brez strehe nad glavo

POZZUOLI — Po zadnjih hudih potresnih sunkih se morajo v širšem območju Pozzuolija ponovno soočati s težkim vprašanjem, kako zagotoviti vsem prizadetim prebivalcem primerno stanovanje. Brez varne strehe nad glavo je namreč tokrat ostalo približno 5 tisoč prebivalcev, toda računati je treba, da so nekateri spali v šotorih ali avtomobilih že od 4. septembra, ko se je zemlja v Pozzuoliju tudi tresla. Poleg teh pa je 130 družin že od leta 1980, ko je bil na tistem področju tudi precej močen potres, nameščenih v zasilnih bivališčih.

Kljub temu pa je veliko prebivalcev prespalo prvo noč v bližini poškodovanih ali porušenih hiš in to kar v avtomobilih ali v improviziranih zatočiščih. Prizadetim prebivalcem so sicer dodelili približno 900 ležišč v 20 hotelih, ki so v bližini Pozzuolija, poleg teh pa so jim namenili še nad 200 stanovanj in nekaj počitniških hišic. Vendar pa se pri večini teh bivališč pozna, da so jih že leta uporabljali v te namene in so zato v precej slabem stanju.

Včeraj so strokovnjaki na pobudo ministrstva za civilno zaščito tudi začeli pregledovati stari zgodovinski center Pozzuolija, ki je bil najbolj poškodovan. Zaenkrat so zaprte tudi šole in industrijski obrati.

Dva, žal precej običajna, prizora iz potresnega Pozzuolija

Po sklepu norveškega odbora za podeljevanje priznanj

Walesi Nobelova nagrada za mir

OSLO — Predsednik razpuščenega poljskega sindikata Solidarnost Lech Walesa je letošnji Nobelov nagrajenec za mir. Norveški odbor, ki podeljuje priznanja, je izbral Waleso med številnimi drugimi kandidati, med katerimi so bili tudi bivši ameriški posredovalec na Bližnjem vzhodu Philip Habib in pisatelj židovskega porekla Eli Wiesel.

Odbor, ki je pred nekaj leti podelil Nobelovo nagrado za mir sovjetskemu oporečniku Andreju Saharovu, bo s svojim včerajšnjim sklepom nedvomno spet izzval vrsto polemičnih razprav, poleg tega pa tudi mednarodni politični problem, saj je vprašanje, ali se bo Lech Walesa lahko udeležil v Stockholmu vsakoletne slovesnosti ob podelitvi nagrad. V utemeljitvi nagrade, ki je bila objavljena istočasno s sklepom odbora, piše med drugim, da je Walesa vselej veliko tudi osebno plačal, da bi lahko branil pravico delavcev, da ustanovijo lastne sindikalne organizacije. «Walesa — poudarja utemeljitev — je vselej stremel za miroljubnim reševanjem problemov, brez nasilja. Njegova prizadevanja, da bi reševal probleme lastne domovine po mirni poti, pa bodo nedvomno prispevala k popuščanju mednarodne napetosti.»

Nedvomno je bila odločitev norveškega odbora politično pogojena in v marsikaterem pogledu izzivalna kot je bil izzivalen pred leti sklep o podelitvi Nobelove nagrade za mir Andreju Saharovu. Z določenega vidika je sklep norveškega odbora le logični zaključni člen v podeljevanju priznanj Walesi, ki so ga začeli na Zahodu, takoj potem ko je sindikalist iz Gdanska postal bolj znan javnosti po znani stavki iz leta 1980 v ladjedelnici Lenin. Ta priznanja pa niso bila le sad želje, da se nagradi zaslužni človek, pač pa predvsem odraz političnega tolmačenja provokacijske vrednosti in odmeva teh nagrad. Po drugi strani pa so te nagrade, in tudi Nobelova že spet ne bo izjema, prav zaradi tega svojega provokativnega naboja izzvale širšo razpravo in tudi soočanje s tem, čemur z novinarsko oznako pravimo «realni socializem».

V trenutku, ko poročamo, podelitev Nobelove nagrade Walesi ni izzvala še velikih reakcij. Samo francosko zunanje ministrstvo je pozitivno ocenilo sklep kot «priznanje človeku, ki se vztrajno bojuje za človekovo dostojanstvo.»

Močan potres na severu Čila

SANTIAGO DE CHILE — Tri osebe so umrle, dvanajst pa je bilo ranjenih v precej močnem potresu, ki je včeraj malo pred 15. uro (po lokalnem času, kar odgovarja 20. uri zvečer po italijanskem) prizadel severni del Čila. Potresni sunek, ki je bil po jakosti sedme stopnje lestvice Richter, pa so občutili v vsej državi in tudi v sosednjih; njegov epicenter pa naj bi bil v Pacifiku.

Po podatkih čilske policije je med potresom, ki je v krajih blizu epicentra trajal 4 minute, umrl rudar v rudniku San Luis severno od mesta Chanaral, dva rudarja pa sta bila ranjena. Po neuradnih vesteh, ki so jih razširili radio-amaterji, ki s svojimi aparati sledijo reševalnim akcijam, sta ostali dve osebi umrli v mestecu Taltal, ki je blizu Chanarala.

Glede materialne škode pa je notranje ministrstvo izjavilo, da se je v mestu San Diego de Almagro, ki leži približno 900 kilometrov severno od glavnega mesta, zrušilo 40 hiš. Uradna nota pa pripominja, da je število človeških žrtev omejeno, ker veliko ljudi ob tisti uri, ni bilo doma.

V nedeljo pohod na Slavnik

KOPER — Planincem in ljubiteljem narave se v nedeljo obeta lep izlet. Obalno PD Koper že petič zapored prireja tradicionalni spominski pohod na Slavnik (1028 m) in vsi planinci so vabljeni, da se ga udeležijo. S Slavnika se še zlasti jeseni odpira izreden pogled, ki sega vse do Kamniških, Julijskih in Karnijskih Alp in Dolomitov, poseben čar pa ima seveda tudi razgled na Jadransko morje, obalna mesta in Istro. Skratka, priložnosti za obisk zadnje višinske točke na Slovenski planinski poti in končne postaje transverzale kurirjev in vezistov ne gre zamuditi.

Za vzpon na Slavnik je društvo pripravilo poti iz Podgorja, Prešnice in Skadanščine, kjer bodo udeleženci prejeli kontrolne listke. Kdor se bo pohoda udeležil prvič, bo na vrhu prejel posebno izkaznico in trim značko, za 10-kratni vzpon pa je predvideno posebno priznanje - plaketa. Vse poti so dobro vzdrževane, za varno hojo pa bo še posebej poskrbljeno. Za starejše udeležence je zlasti priporočljiva položnejša pot od železniške postaje v Prešnici. Za tiste, ki se pripeljejo z zasebnimi prevoznimi sredstvi, pa je na razpolago pot iz Kozine, čeprav tam ne bo kontrolnega mesta.

Na sporedu bo tudi krajša spominska svečanost s kulturnim sporedom. Začela se bo ob 11. uri pred Tumovo kočo in na njej bodo udeleženci pohoda obudili spomin na dogodke med NOB v teh krajih in se pridružili praznovanju letošnjih jubilejev.

Ugrabili industrijca

TREVISO — Štirje oboroženi moški so v torek zvečer ugrabili industrijca Sergia Mosoleja iz Trevisa. Vdrli so v Mosolejevo stanovanje in najprej zahtevali denar, nato pa so Mosolejevo soprogo vprašali za dokumente moža. Ko so se prepričali o pravi istovetnosti žrtve, so ga s palico udarili po glavi in ga zvlekli iz vile ter izginili neznano kam, denar in ostalo zlatnino pa so kar pustili.

Sergio Mosole je zelo znan predvsem v italijanskih kolesarskih krogih, saj se je udeleževal vseh pomembnejših dirk.

Sicer pa je «ugrabiteljska industrija» v Italiji v aktivu. Samo lani so ugrabitelji iztržili od svojih žrtev kar 20 milijard. A tudi letos bo izkupiček najbrž dober, saj je bilo v prvih devetih mesecih ugrabljenih kar 30 oseb, od katerih so samo tri zagledale svobodo po posegih policije in karabinjerjev. Pri policiji pravijo, da bi bili lahko rezultati boljši, vendar ni sodelovanja od strani sorodnikov ugrabljencev.

Jack London: Mehikanec (12.)

riše: Radiša Miloševič